આદર્શ સુંદરી

(શ્રાવિકા)

શ્રા બસી

પ્રકાશક

શ્રી જૈન મસ્તુ સાહિત્યપ્રચારક

કાર્યાલય-કલોલ

વર્ષ ૩ જું
ક્રમાંક-13
પૃષ્ઠ સંખ્યા ૧૭૬

સંવત ૧૯૮૬
સન ૧૯૩૦
નકલ ૭૫૦
મૂલ્ય ૦-૪-૦
માગશર શુદ

મુદ્રણસ્થાન
આદિત્ય મુદ્રણાલય
રાયખડ અમદાવાદ

મુદ્રક
ગજાનન વિ. પાઠક

નોંધ

આ પુસ્તક રા ભાઇ મસીએ લખેલું છે પુસ્તકનું હાર્દ સમજવા માટે લેખક ભાઇના થોડા વિવેચનની આવશ્યકતા હતીજ પરંતુ પુસ્તક છાપ ખાનામા નાખ્યા બાદ સ્વતંત્રતાની આઝાદીની લડતમા ભાઇ મસીએ ઝંપલાવવાથી અમો વિવેચન કરાવી શક્યા નથી તે માટે અમો દિલગીર છીએ

આ સંસ્થાનું ત્રીજુ વર્ષ શરૂ થાય છે આ વર્ષથી લવાજમ ઘટાડીને રૂ ૨) રાખ્યુ છે આશા છે કે વાચનના રસિકો મેમ્બર થઇ આ સંસ્થાને આગળ ધપાવવામા પોતાનો સુ ર સહકાર આપશે

તા ૩-૯-૧૯૩૦ } શ્રી જૈન સસ્તુસાહિત્ય
કપોલ } પ્રચારક કાર્યાલય

આદર્શ સુંદરી

રસગંગાઓ જ્યાં ખળખળ વહે છે,
સૌંદર્યના ઝરણાં ઝરે છે,
પ્રેમની દીલખુશ લહેરો સ્ફૂરે છે,
પવિત્રતાના શીતળ વાયુઓ વાય છે,
આનંદના જ્યાં ફૂવારા ઉડે છે,
કળાના ચોમેરથી મેઘ વરસે છે
મધુરતાના મોજાઓ
જે જીવનસાગરે ઉછળે છે   કહો!
કહો! એ રસસુંદરીના દર્શન કર્યાં છે? ..

*   •

પ્રેમની પયગંબરીના
પ્રેમ-સંદેશ સૂણ્યા છે ?
સ્નેહ સરોવરની રાજહંસીણી
કો' સુંદરીના સ્નેહ-વિહાર જોયા છે ?
સૌંદર્યની રસરાણીનું
પવિત્ર જીવન-પુષ્પ સુધ્યું છે ?
મોહથી ખદબદતી દુનિયા વ્હે
નિર્મળ પ્રેમના અમૃત પીધા છે ?
પવિત્રતાની પરબવાળી
એ સુંદરીઓ જળ પાવા ઉભી છે
સંસારને સુંદરતા પાવા જ
જગતમાં સુંદરીઓ જન્મી છે !

* *

સુંદરી એ સનાતન સંગીત છે
દિવ્ય ગાનના શોખીનો જ
સુંદરીના હૃદય-સંગીત સાંભળી શકે છે
પ્રભુતાના પ્રેમીઓજ માત્ર
સુંદરીનું મનોહર સંગીત સમજી શકે છે

* *

ફૂલડા વિનાના બગીચા ન હોય
ને સુંદરી વિનાના સંસાર સૂના છે
હૈયાના હેતથી
સુંદરીઓજ જગતને ઝુલાવશે
પુરૂષોના તૃષાતુર આત્માને
સુંદરીઓજ અંતરના મીઠા, દિવ્ય સરબત પાશે
સંસારની એ પારસમણી શી દેવીઓ
સ્પર્શે સ્પર્શે લોહના કંચન કરે,
રસઅંગુલીના સ્પર્શથી તે
જ્યોતિ જગવતી જીવનમા
સુંદરીઓ અમૃતજળ પાય છે,
અમૃત પીનારા કયા છે ?
એની આત્મકળીઓ ખીલે છે,
સાચા રસપિપાસુઓ કયા છે ?
સુંદરતાની વસંત શી,
મંગળ પ્રેમની મૂર્તિ સમી,
ચંદન સુવાસથી મ્હેકતી
સુંદરીઓજ સંસારનુ સ્વર્ગ છે
થાકેલા પુરૂષોનો એ ઠંડો વિસામો છે
સુક્કા હૈયાને સભર બનાવનારી એ

સ્નેહની મીઠી ગ્નભરી વહેતી સરિતા છે
વાહ, સુન્દરી! પવિત્રતા એ ત્હારૂ ભૂષણ હો!
તો નિર્મળ દષ્ટિએ પુરૂષોનુ આભૂષણ હો!

* *

પુણ્યના વ્હેણ જેવુ આદર્શ સુંદરીનુ જીવન
દયે છે તે છે પ્રેમીને પ્રેમી-હૈયુ,
પીયે, પાએ, સ્નેહીને સ્નેહઝરણુ
આશાભરી, યૌવનભરી, જીવનભરી એ સુંદરી
જીવન તણી જ્યોતિ પ્રગટાવતી જે સુન્દરી,
આત્મિય કળા વિજ્ઞાનની ને આપતી જે જગતને
ગુણસુન્દરી તે શ્રાવિકા એ સુન્દરી તે સુંદરી!

* *

જગતને જીતવા જ જન્મી છે
તે જ આદર્શ સુંદરી છ
જગતને 'જીતવા'નો મત્ર દેવા ઉતરી છે
તે જ આદર્શ શ્રાવિકા છ

* *

શુભ ભાવ અને શુભ સુંદરતા
ઉભરાઈ રહે જ્યાં નિર્મળતા,
ગુણવતી બની ગુણ-જ્ઞાન પીએ,
જયશાળી બની જગમાં વિચરે !
પ્રારબ્ધ ઘડે માનવ જગના,
ડુબતા જનને જે તારે છે,
એ સુંદરીના અપમાન કરી
'નગુણા' બનશો ના ! 'શાસ્ત્રીઓ' !

*

સંસારના ખારા સમુદ્રે
સુંદરીઓ જ મીઠી સાકર-વીરડી છે
સુંદરીના શીલ તેજે જ
જગત આખું ઝળહળે છે
સંસાર બગીચાનું ગુલાબ તે સુંદરી છે,
જગત-જ્વાળા વચ્ચે હિમાલય એ સુંદરી છે
સુંદરીના સુંદર હૃદયને ઘડતા
કુદરતનું હૃદય પણ ચકચકાટ
સૌંદર્યથી છલકાઈ ગયું હશે !

સુધાનુ સરોવર તે સુંદરી છે,
અને ‘ આદર્શ સુંદરી ’ તે જ સાચી શ્રાવિકા
સુંદરી વગરની સૃષ્ટિ અધુરી છે
આદર્શ શ્રાવિકા વિનાનો સંસાર નમાલો છે
પ્રેમામૃતની તૃષા લાગે ત્યારે,
પવિત્રતાના પાન કરવાની ઇચ્છા જાગે ત્યારે
ઓ જગતના લોકો !
જજો સુંદરીના સુંદર હૃદયમા !
વસજો શ્રાવિકાના નિર્મલ અંતઃકરણમા
ત્યા પ્રેમની પરબો મંડાણી છે,
પવિત્રતાના ઉંડા પાતાળ–કુવાઓ છે,
રસના મીઠા અખૂટ ઝરણાઓ ઝરે છે
મધુરતાની શીતળ ગંગાઓ વહે છે
અને ! અય પિપાસુઓ ! નિર્મળ દ્રષ્ટાઓ !
તમને સુંદરી સંઘનો સંદેશ છે ! સાંભળો !
‘ આ સુંદરીના અંતરમા ગુલાબજળ ભર્યા છે,
પણ ગુલાબી થઈને જ ગુલાબજળ પીવાય છે
સ્ત્રીના શીલની જેને કિંમત હોય
એ જ સ્ત્રીના હૃદયને સ્પર્શી શકે છે
‘ સ્ત્રીત્વ પ્રત્યે જેને સંપૂર્ણ માન હોય

એજ 'સ્ત્રીત્વ'ની મધુરતા પી શકે છે
'સ્ત્રી'નુ સ્થાન જેના હૃદયમા હોય
એજ 'સ્ત્રી'ના આત્માને પામી શકે છે
સુદરીના નિસ્વાર્થ પ્રેમની જ્યા કદર હોય
ત્યાજ તેની ખુશબો 'નમજી' શકાય છે,
સાભળો છો ? જગતના માનવીઓ ?
જાણો છો ?
જે માતાના ઉદરમાથી આવ્યા છો
એ માતૃજાતિની સુદરીઓનો આ સદેશ !

* *

કાશ્મીરની હરીયાળી કુનેય એ
સુદરીના શીલભર્યા સૌદર્યથી લજવાય છે
આનાશની ઝબકતી વિજળીઓ પણ
સુદરીના ચેતન-ચમકારથી શરમાય છે
પૃથ્વીને ધણધણાવી નાખનાના
વીરોને રમાડનારી એજ માતા છે
દુનિયાને ડોલાવનારી એજ મહાન શક્તિ છે
વિશ્વ અને વિશ્વની પારના
સર્વોત્તમ ઉચ્ચ પદાર્થોનુ ય સત્વ
'મોક્ષ'ને મુક્તિ 'સુદરી'ના નામથી શણગારી

પ્રગટ કે અપ્રગટ સ્વીકારાય છે કે
આરંભ અને અંત, સુંદરીમાંથી
અને સુંદરીમાં જ છે
વાહ, સુંદરી ! ધન્ય હો ! ધન્ય હો !

* *

સંસાર ! સાંભળજે કાન હોય તો
પંડિતો ને જ્ઞાનીઓ !
સાન હોય તો સાંભળજો !
સ્ત્રીનું જીવન અદ્‌ભૂત છે
સુંદરીનું હૃદય જગતમાં અજોડ છે
ચેતનને સમજવાની તાકાદ જડમાં ન હોય
પ્રભુને પારખવાની શક્તિ પત્થરમાં ન હોય
તેથી ન સ્હમજાય-ન પરખાય
તેમાં ચેતન-પ્રભુનો ઓછોજ દોષ છે !
સુંદરીઓની મહત્તાને ન સ્હમજાય તો
સુન્દરીનો તેમાં દોષ ઓછોજ છે ને !

* *

સંસ્કૃતિનું સુંદર મંદિર તે 'સુંદરી' છે,
પવિત્રતાનું નિર્મળ ઝરાું તે શ્રાવિકા છે,

શરદના ચંદ્ર સમી મનોહર ને વિશાલ
ઠંડા તેજભરી સુંદરી તે જ સુંદરી છે
ચેતનની વાડીઓ પહેરી
સંસારમાં ચેતનમૂર્તિઓ ઘડનારી,
સદાય ખીલતા ફૂલ જેવી
ઉગતી ઉષા સમી
મધુર સ્વપ્નની દેવી શી
સંસારને સાચે જ સ્વર્ગનું નંદનવન બનાવે છે
તેજ આદર્શ સુંદરી ! સાચી શ્રાવિકા તે

* *

સુંદરી એટલે સૃષ્ટિની અજેય શક્તિ
સર્વ કાંઈને જીતવા નરજાયની,
'જયવંત' પુરૂષની સાચી સહચારિણી
ને પ્રેમધારાના પિયુષ પાનારી જ સુંદરી છે
પ્રેમનો પ્રભુતાભર્યોનાદજ સુંદરીને જીતી શકે,
સ્નેહને સતત શોધનારોજ શ્રાવિકાને પામી શકે,
સ્નેહજીવન, શીલજીવન, એજ છે સુંદરીજીવન
નિર્મળ પ્રેમ ને પવિત્રતા
એજ આદર્શ સુંદરીનો હોય જીવનમંત્ર!

*

સુચ્ચિદાનંદના સાગરનું હોલકું બની
સ્વર્ગલોકમાંથી અંતરમાં રમના–
અમૃતના ફુવારાઓ ભરી ભરી
પવિત્રતાની પતાકા ફરકાવતા ફરકાવતા
પૃથ્વીના ચારે ઉતરી અમીરસની રેલ રેલાવનારી
એજ આદર્શ સુંદરી, સાચી શ્રાવિકા છે

*

શુભદર્શી જેનું જીવન છે તે શ્રાવિકા,
અને શુભનુંજ શ્રવણ કરે છે તે શ્રાવિકા
શ્રેષ્ઠ તત્ત્વો સાંભળવા કાન ધરે તે શ્રાવિકા,
પ્રતિપળે અંતરમાં નવનવા
નક્કરાના વહેણો વાળે છે તે આદર્શ શ્રાવિકા
તેજ આદર્શ સુંદરી છે

* *

સાચી સુંદરીને સંસારનું બંધન ન હોય!
એના પ્રેમતંતુઓ જ બાંધે સંસારને
બંધનો તેના મુક્તવિહારી સૌંદર્યને ન હોય,
વ I હોય સ્વભાવથી જ સ્વતંત્રતા સુંદરીને
સૂર્યના પ્રકાશ વગર
ગુલામની ' લાલી ' ખીલે નહિ

તેમજ સ્રીની મુક્તિ વગર
પુરુષની બેડીઓ તૂટે નહિ !

* *

સુંદરી એ નિર્દોષ પ્રેમની જોગણ છે
જગતમાં સાચી સંસાર-યોગીની છે
શીલ ને સ્નેહ એજ
એના યોગનો 'પ્રણવ' મંત્ર છે

* *

જ્યાં જ્યાં આદર્શ શ્રાવિકાના વાસ
ત્યાં ત્યાં પ્રસરતી હોય પુણ્યની સુવાસ !

* *

ચતુર સુંદરીઓ વિનાનો સંસાર સૂનો છે
સદ્‌ગુણી શ્રાવિકા વિહીન સંસારજળ ખારાં છે
સુંદરીઓજ સંસારની અમૃતવેલ છે,
એ માતાઓ જ સૃષ્ટિના ભાગ્ય લખનારી
સાચી વિધાત્રીઓ છે

* *

આદર્શ સુંદરી –
સંસારનું સુંદર 'શાસ્ત્ર' છે

પ્રેમની એ જ પરમ ગીતા છે
એના પ્રથમ દર્શને અમૃતની તૃષા જાગે,
ઉરમા ને અગમા વસતની પ્રફુલ્લતા ઉતરે,
હૃદયમા અજબ સગીતનાં લ્હેરો ઉઠે,
ને વિજળીઓ ચમકે અતરના આકાશમા
એ સુદરીના સૌમ્ય ચહેરાપર
બેઠી હોય સરસ્વતીની શાંત પ્રભા
અમુને હારે તેવી
વસી હોય કુદરતની અનુપમ કોમળતા
નિર્દોષ આનદ, રમણિય રગ ને
ગુલાબી કાન્તિની મધુર ચમક હોય
સરળતા, દક્ષતા ને નાદાઈના
નવશત ચિત્રો ત્યા સદાય રમતા કે
પ્રતાપ ને શીતળતાનો સગમ હોય
રસશુદ્ધ કસતુ મીઠુ નિર્દોષ 'સ્ત્રીત્વ' ત્યા રહે
સુકુમાર ગુલની આછી લાલી તરવરે,
'ચાતુરાઈ' ના ચમ્મર ચહેરા પર ઢોળાતા હોય
ને માધુર્યના મહાસાગરો જીવનમા ગાજતા હોય
વાત્સલ્યની અમીવૃષ્ટિ આખમાથી થતી દેખાય,
ને પ્રેમના શાસ્ત્રો જ એ ચહેરા પરથી રચાય

રીલ્સુશિને ય જોતા આનંદ થાય એવી
નિર્મળ દષ્ટિના ઓછાયા
તેના મુખડા પર પડયા હોય !

* *

આદર્શ શ્રાવિકાના વદન પર સ્નેહ ને
રસિકતાના ઓજસ ને હિન્ડોલ હોય,
પવિત્ર પ્રેરણા ને પાવિત્ર્યની મસ્ટાણી હોય પરંતુ
આત્માની પ્રસન્નતાના પડછાયા હોય,
ને ફરકે છે જ્યાંથી સ્મિતની સુંદર રેખાઓ
શીલ ને આત્મ-સૌંદર્યના ફુવારા ઉડે છે,
અને સંયમ ને કળાના કિરણો ફૂટે છે
સાત્વિકતા ને સ્વમાનપ્રિયતાના
ઉજળા પાણી ઉછાળા લ્યા ટ્યે છે,
અદ્‌ભૂત રમણિય ભાવનાના વાયરાઓ
તેની આસપાસ સદાય વાય છે
તંદુરસ્ત દેહની ને નિર્મળ આત્માના
લાલ રૂધિરની લાલી તરવરે છે
ચારિત્રની સુવાસ ચોમેર પ્રસરતી હોય
ને ફૂલ શા સ્વભાવની ફોરમ સુંદરીના
જીવનમાંથી આપોઆપ છુટતી હોય !

*

ઝરે છે ઝરણાં ત્યાંથી શાંતિના, ચૈતન્યના,
સૌરભભર્યાં બગીચા ખીલ્યા છે શીલના,સૌજન્યના,
જળલહરીઓ શું નાચતું આનંદમાં એ મુખડું,
પુષ્પથી ય હળવા જીવનના
પરિમળ બધે પ્રસરાવતું
એ સુંદરીના વદને ઉત્સાહ ને આહ્લાદ હોય,
વીરાંગનાના ઝગમગતા તેજ હોય,
અમૃતની ઝરમર સદાય ત્યાં વરસે છે
ને લજ્જાની આછી લાલ પગલીઓ ત્યાં પડી છે
વિનય, પ્રભાવ ને વિનોદના સાગર ઉછળે છે
સ્ત્રીત્વનું ગૌરવ ને સ્વતંત્રતાની સુરખી છવાઇ છે
આત્માના ઓજસ્ ચોમેર નીતરે છે
શ્રદ્ધા ને આદર્શથી ભરેલા
ઉલ્લાસ ને અભિલાષો તેનામાં ઉભરાય છે
આદર્શ સુંદરીનો સારો ય ચહેરો
ગુલાબી થનથનાટથી ઉછળે છે
' અશક્યતા 'ને પાટુ મારી જીવનમાંથી
ફેંકી દેવાની જ્વલંત મહત્વાકાંક્ષા દેખાય છે
તેથી જ પ્રબળ આશાઓ ને ભવ્ય ભાવનાઓ
પાથરે છે તેના વદન પર અમૃત અજવાળાં !

યૌવનની ઉષ્મા ને અનેરા અભિલાષથી
ગ્ગાયુ હોય તેવુ વદન કમળ !
રસ તેજના અબારથી આંજી દે બધાની આંખો
ને ચહેરામા વસ્યુ હોય,
ઉછળતુ હોય, ગાજતુ હોય ત્યા
સુંદરીનુ દુર્જેય ગીત્વ ! અપરાજિત આત્મ ગૌરવ

*

સાચી સુંદરીના નિર્મળ ચહેરા પર
સુંદર સંસ્કારોની ઉંડી છાપ પડી હોય !
શુભ્ર રતાશી ચહેરા પર ભવ્યમનગાઈ
ને સોની ઉદાત્તતાની છાયા ઉતરી હોય !
અને છાયા પાછળ
ચાણાક્ય બુદ્ધિના–વેધક બુદ્ધિના ચમકારા થાય !

* *

આદર્શ સુંદરીનુ કોમળ દર્શન
મનુષ્યોના મહાશોકને વિદારે છે
આત્માને અમૃતનું પીણું પાય છે,
અને શોકની શીલાઓ હૃદય પરથી દૂર કરી

અશ્રુના ખાબોચીયા સૂકવી નાખે છે
આનંદની-શુદ્ધ આનંદની
સાત્વિક ને દિવ્ય આનંદની લહરીઓ ફરે છે,
ભવ્યતાના આ દર્શકને રમાડે છે
પવિત્રતાના રંગથી એના હૃદયને રંગે છે
વિવેકદૃષ્ટિ ને પુણ્યની ભરતીઓ ચડાવે છે
ને મનનમાં અજવાળાં, અજવાળાં પાથરે છે
એ સુંદરી જ શ્રાવિકા
૧ બાન આશ્રમ ગૃહસ્થાશ્રમની આચાર્યા દેવી છે

* *

એના ચહેરા પર
ખીલી હોય જાણે મધુરી પ્રભાત, ને
કુદરતના કોમળ રંગોની પથરાયલી હોય શોભા
અંતરના રંગોને તે ચહેરા પર ખેંચતી હોય,
ને કુદરતની સ્વાભાવિકતાના સુરો
ત્યાં રમતા હોય

* *

રમણિન્દુ શા થોડા મીઠા શબ્દો
સાચી સુંદરીના સૂણવા એ ભાગ્યની નિશાની છે!

* *

આદર્શ શ્રાવિકાના નયનોમાં
વિજળીની ચમક હોય,
'કામીઓ'ને ભસ્મ કરવાની ભરી હોય ઉષ્મા !
પ્રેમી માટે મૃદુતા ને શીતળતાના
જળ ભર્યા હોય,
ને સુકોમળ ચિત્રો ઉભરાતા હોય'શ્રીભાવ'ના !
અમીરસના અંજન કર્યા હોય એવા કે
જેના પર દ્રષ્ટિ પડે તેને 'બનાવી દે અમૃત'
પ્રેમ ભર્યો રંગ આંખમાંથી ટપકે,
શ્રદ્ધા ભર્યો સ્નેહ એના નયનેથી નીતરે,
જ્યાં જ્યાં નજર પડે ત્યાં ' અસુંદર ' ને
સુંદર બનાવે,
રંગ ને ચૈતન્યથી ભીંજવી દે એ આંખડી,
એના લોચનના અણુએ અણુમાં
ચડતી હોય પ્રાણની ભરતી !
ત્યાં સંતોષ ને શાંતિનું સામ્રાજ્ય હોય !
સરળતા ને વિશાળતાનો ઇતિહાસ હોય
એ લોચનમાંથી વરસે સદાય અમૃતના ઠંડા
વરસાદ,
ને વ્યક્તિત્વની વિજળી કરે ત્યાંથી ચમકાર !

એના ગૌરવવતા નયનો પાછળ અનેક
ગૌરવ ભર્યાં હોય,
નિડરતા કે નિભયતાના 'કરાર' ત્યાથી
વચાય
આખની કલ્યાણ–રેખાએ આશીર્વાદ
આપતી હોય!

અને આગળીએ આગળીએ જગતને નચાવવાની
શક્તિના ત્યાથી સભળાતા હોય સુસવાટા!
જલતી હોય આખમા રસની અખડ જ્યોત,
ને થાકયા પાકયાના નિરતર હોય ત્યા વિસામા

* *

આદર્શ સુદરીના પવિત્ર અગે અગમાથી
આત્મસૌંદર્યના ફૂવારા ફૂટે છે
અગે અગમાથી શીતળતાના પડકાર થાય
હૈયુ હેતના હિલોળા લ્યે,
ને દ્રષ્ટિ નિર્મળતાના પાઠ પઢાવે
રોમેરોમમાથી રસની સેરો છૂટે,
રગેરગમાથી ભાવનાના ધોધ વરસે,

હૃદયચક્ષુ ત્રિલોકમા મીંટ માડે,
ને પ્રકાશવતી થઈ સૌના પર પ્રકાશ પાથરે
તે હોય આદર્શ સુંદરી કહો કે શ્રાવિકા

* *

સંસારી જીવનનુ માધુર્ય તે સુંદરી છે

* *

આદર્શ સુંદરીનો હસમુખો–ખીલતો ચહેરો
ને કુમળા ભાવોથી ભરેલુ સુંદર મોં,
વિશાળ, મોહક ને તેજની ધાર શી આંખો,
પવિત્રતાની પ્રતિમા સમુ એનુ જીવન, ને
આંખોની પાંપણ પર ઝુલતી સ્ત્રી–સુલભ લજ્જા
જોનારને મધુરી તૃપ્તિથી ભરી દે છે!
હેત ભર્યાં ત્હેના તેજસ્વી ચક્ષુઓ
દિવ્ય પ્રેમના સગીત સુણાવે છે
ઈરાન ને કાશ્મીરની સુંદરતાના
સોહાગ એના જીવન પરથી જાણે ઉડે છે
એ સોહાગને સાચવવાની
કળા ય સુંદરીને વરી હોય!
અહો! સુંદરતાથી એ મઘમઘતી હોય!

જ્યારે જુઓ ત્યારે સુંદરી હસીને બોલે,
મીઠા સ્વભાવ માટે સૌ કોઇને માન જાગે !
એવા એના મુખ-મયુરની મીઠાશ અજબ હોય,
'માધુર્ય' ભર્યા ટહુકા કરી બનાવે સૌને મધુર !
મનુષ્યોના માનસ પ્રદેશે એ સદાય
પવિત્રતાની 'આલબેલો' પોકારે છે
યૌવનના ફુવારા સમી એ સુંદરીઓ
ગૌમા ચેતનજળ છલકાવે છે ! !

* *

આવિકા એ સૌંદર્ય ને શીલનું પરમ કાવ્ય છે
પવિત્રતા ત્હેની જળવાય
તો પવિત્રતાનું એ મનોહર ધામ છે

* *

અમૃત સરોવર શા

આદર્શ સુંદરીના મસ્ત શરીરમાં
કમળ સમુ કોમળ ને વિશાળ હૈયું છે
રસ યૌવનના અજબ ચમકાર છે
ભાલ પ્રદેશે 'જય' ની જ્યોતિ ઝગમગે છે
ને કીકીમાં ખીલ્યા હોય 'પ્રેમ', રસિકતાના બાગ!

એના બોલે બોલમાં પ્રેમના પડઘા પડે છે
વાણીની મીઠાશે વજ્રનાય પાણી કરે છે
અને પ્રતાપી સૌંદર્ય—
અખંડ સૌંદર્યની રોશની
તેના જીવન પર પથરાઈ જઈ
બનાવે છે જગતનેય અનંત સૌંદર્યવંતુ

* *

સુંદરીનું સૌંદર્ય એ ઈશ્વરી થાપણ છે,
બાહેર પ્રદર્શનની ચીજ નથી
સુંદરીનું સૌંદર્ય એ કુદરતની બક્ષીસ છે
તેથી સૌંદર્ય કોઈથી વેચાય નહીં
કિન્તુ, કો એક પ્રેમીને ભેટ દેવાય !
દેહના સૌંદર્ય તો ઉગીને આથમે,
આત્માના સૌંદર્ય સુંદરી જાળવી રાખે

* *

શીલ હોય ત્યાંજ વસે છે સાચું સૌંદર્ય
ને સંયમ હોય ત્યાં જ ખીલે છે શીલ !
તેથી સંયમ સાધી, શીલ પાળી
આત્મસૌંદર્યને જાળવવું એ હોય સ્ત્રીનો
પહેલો ધર્મ !

આદર્શ સુંદરી–શ્રાવિકાની

સફેદ ચામડી જ હોય નહિ માત્ર સુંદરતા,
પણ સુઘડતા ને ચતુરાઈ એ છે સુન્દરતા,
વિવેક ને વિનય, તે જ છે સુંદરતા
પ્રેમ ને પ્રભુતા, એ છે સુંદરીની સુંદરતા
મન, વચન ને કાયાનુ લાલિત્ય જાળવવુ
એ છે સુંદરીની સાચી સુન્દરતા
સંસારના દુ:ખ, નિરાશા ને અસંતોષના ભડકાને
ઓલાવનારી પરમ શક્તિ હોય તે સુંદરતા
તેથી જ્યા જ્યા સાચુ યૌવન ને
યૌવનને જાળવી નિત્ય જીવન જીવાય,
નિત્ય જીવન જીવી નિત્ય–આત્મવિકાસ
 સધાય,
તેજ છે સુંદરીનુ સાચુ સૌંદર્ય !

* *

જેની દેહલતા પર પવિત્રતાના પલટા હોય,
અવાજમા સૃષ્ટિની સર્વે સત્તાનુ
ગુમાન ગાળી નાખવાનુ સામર્થ્ય હોય,
ને આત્માનુ નૂર ને માનસિક સંપત્તિનો
 યોગ હોય

જે યોગ દ્વારા ધર્મનો જીવંત પ્રવાહ
જગત પર વહાવ્યા કરે !

અને સંસ્કારોનો સંગ્રહ કરી કરી
આત્મવૈભવથી ને ગૌરવથી જીવન જીવવાની
જેનામાં સંપૂર્ણ તાલાવેલી જાગૃત હોય
તેજ સાચી સૌંદર્યવતી સુંદરી છે

* *

જેનું પાણીદાર મોતી જેવું આકર્ષક
અને નિર્દોષ-સુંદર જીવન
જીવવાનો ઘણાને મોહ લાગે તે જ
એ સુંદરીનું સૌદર્ય પવિત્રતાના દર્શન કરાવી
પવિત્રતાના પંથે પ્રેરે
વિકારને બદલે વાત્સલ્ય તરફ ખેંચે
માધુર્ય ને 'સ્રીત્વ' પ્રતિ ભક્તિ જગાવે,
અને અંતરમાં પોઢેલા દિવ્ય સંસ્કારને
ચેતના આપી દોડાવે તેજ શ્રાવિકાનું સાચું
સૌંદર્ય ! એજ સુંદરીનું સૌંદર્ય !

* *

સરળતા એજ સુંદરીની સાચી સુંદરતા!

* *

"

આદર્શ બાલિકાના સૌંદર્યમાં તંદુરસ્તીની

તાજગી હોય

અહેલની 'શેઠાણી સાબ'ની ફિક્કાશ નહિ,

પણ શીલનું નિર્મળ તેજ ઝળહળે

'આદર્શજીવન'નું ઓજસ્ ટપકે

નમ્રતાનું છુપું સંગીત તેમાંથી સ્ફૂરે

સહૃદય ભ્રીભાવના પડછાયા પડે,

વિજળીના જેવો વેગ, સામર્થ્ય

ને વેધકશક્તિની ત્યાંથી આછી ઝાંખી થાય,

અને દુનિયાના દાઝેલાઓની

શીળી છાયડી બની શીતળતા જે બધે

તે જ સુંદરીનું સાચું સૌંદર્ય!

આદર્શ સુંદરીનું સાચું સૌંદર્ય તો

શુષ્ક આત્માને રસઅંજલી છાંટી સજીવન કરે

મીઠા સૂરની 'બાંસુરી' બજાવી

સારાય વિશ્વને સ્નેહથી રસબસ કરે!

* *

વિકાર તે જ, સૌંદર્ય ને કળા નથી,
પરંતુ ' આત્મવિકાસ ' કરતા કરતા
હૃદયમા ઉચ્ચ ભાવના પડઘાઓ પાડે,
તે છે રસ, કળા અને સૌંદર્ય !

*   *

સંયમના પૂજન ત્યા હોય સૌંદર્યનો વિકાસ
નિર્મળ પ્રેમના વહેણ ત્યા છે સૌંદર્યના વિકાસ
ઉચ્ચ ભાવનામા રમણ તે છે સાચા સૌંદર્યનો
    વિહાર
'ઉર્ધ્વગમન ' ના અખતરાઓ થાય
તેજ કહેવાય સૌંદર્ય સાચો વિહાર !

*   *

સાક્ષાત ચેતન જ્યોત તે છે સુંદરીની સુંદરતા
વિમળતાના આરાધન એ છે સુંદરીની સુંદરતા
સમ્યક્‌જ્ઞાનના પૂજન એ છે શ્રાવિકાનો ધર્મ
ને સદ્‌વિચારોમા ખેલન તે છે
શ્રાવિકાનો જીવન પ્રવાહ

સૌંદર્યની નિર્દોષ કળાઓ ખીલવે તે સુંદરી
ગ્મ, લાવણ્ય ને યૌવનનો આહ્લાદ પ્રેરે સુંદરી,
પુણ્ય મન્ત્રાક્ષર તણી લીપી લખેલી હોય ત્યા,
ને ચન્દ્રની ઠડી સુધા સીંચાયલી ત્યા હોય છે

*　　*

સૌંદર્ય એટલે પવિત્ર પ્રેમની રોશની,
એ રોશની એ જ સાચુ સૌંદર્ય છે
જેનામા એવુ પ્રેમનું સૌંદર્ય ભર્યુ તે સુદરી છે

*　　*

પવિત્રતા વગર પ્રેમ સભવે નહિ
તેથી જ્યા જ્યા પ્રેમ ત્યા ત્યા હોય પવિત્રતા
એ પ્રેમ કે પવિત્રતાનો ઉભરાટ
એ હોય આવિર્ભાનુ સાચુ સૌંદર્ય

*　　*

સુંદરીના સ્થૂલ સૌંદર્ય પાછળ
ખીલેલો હોય સૂક્ષ્મ સૌંદર્યનો મધુર બાગ
જ્યા ઉન્નત ભાવના કિરણો વરસતા હોય

એ સૌંદર્યનું દર્શન મનુષ્યના 'તમસ્'ને દૂર કરે
ને ચોમેર જ્યોતિનો માંડવો રોપે છે
નિરાશા ડૂબે છે અશ્રદ્ધા આથમી જાય,
ને આશાના બગીચામાં લઈ જઈ
'નવજીવન'નો સંચાર કરાવે તે છે સાચું સૌંદર્ય"

* *

સુંદરીના નિર્મળ સૌંદર્ય પર પ્રભુતાની
મ્હોર હોય, ને
બાહ્ય રૂપ જેવું તેનું ઉર હોય
ને ઉર જેવું અંદરનું નૂર હોય
એ નૂરમાં સ્નાન કરી સૌથી પવિત્ર બનાય
એ સૌંદર્યની રાણી તે શ્રાવિકા!

* *

સડતા સંસારને એ સુધારે,
ને ચંદન-નિર્મળી છાંટી સુવાસિત કરે
હસતે વદન 'આદર્શો'નું આતિથ્ય આચરે,
ને જીવનને ચરા-કળાથી દિપાવે
તે સાચું સૌંદર્ય!

* *

સુંદરીના આત્મસૌંદર્યને પી પીઈને
ન છીપે કોઈની આતરતૃષા
ગુણ-ગૌરવી સુંદરીના દર્શને દર્શને મર્દ્દ
થવાય
તે રસભરી પારસપ્રતિમા તેજ સાચી સુંદરી

* *

પોતાની સૌંદર્ય ભાવનામા

આધ્યાત્મિકબળનુ મિશ્રણ કરી
'શ્રાવિકા' આદર્શને પ્રતિપળે દિવ્ય બનાવે
સંયમથી શીળને શોભાવે
ને શીલથી યૌવનને દીપાવે
પછી તેનુ રગીલુ યૌવન ને સૌંદર્ય ગ્યે
સસારનુ સ્વગ
વાસનાની ગટરો નહિ, પરતુ જગતમા
પ્રેમની-પાવિત્ર્યની પ્રભુતાની ગંગાઓ રેલાવે !
એજ આદર્શ શ્રાવિકા કહો કે
આદર્શ સુંદરીની એજ હોય જીવન કળા !

આદર્શ શ્રાવિકાનુ જીવન જ સૌંદર્ય છે
અંદરથી ને બહારથી સુંદર થયા કરવુ,
ને સહુને સુંદર કર્યા કરવી
એજ ત્હેનો જન્મસિદ્ધ હક્ક છે
એજ સુંદરીના સૌંદર્યનુ સાચુ તેજ છે

* *

હવી સૌંદર્યને સમજવાની–સજવાની
મ્હાણવાની ને પચાવવાની
જેનામા કૌશલ્યતા તેજ આદર્શ સુંદરી છે

* *

જે પવિત્ર સૌંદર્યના દર્શને
અંગેઅંગમા આનંદના ફુવારા પ્રગટે,
વિકારને બદલે આદર્શોના ઉછાળા આવે
ઇંદના ઘેનમા ન નાખે, પણ
નની મસ્તીમા ઝીણી રસમય બનાવે !
દેરાની સુંદરતા પરથીજ
ર્યના સુખની ઝાંખી કરાવે

પણ તે પવિત્ર દ્રષ્ટિથી જોયુ હોય તોજ
દિવ્ય ભાવનાથી સૌંદર્યને નીરખ્યું હોય
તોજ જોનાર પાવન બને છે

* *

પવિત્ર દ્રષ્ટિથી જોનારને
આદર્શ સુંદરી–શ્રાવિકા પાવન કરે
રહેતુ સૌંદર્યજ પવિત્રતાની દ્રષ્ટિ આપે,
એનુ 'શીલ' જ ઉજ્વલ માર્ગે પ્રેરે !

* *

શ્રાવિકાનુ સૌદય એ પવિત્રતાનુ ઝરણું છે
ઉન્નત ભાવપ્રેરક રૂપાળી ભદ્રભૂમિ છે
ક્ષમા ને સૌજન્યનુ એ પ્રતિબિંબ છે
તેજ ને સ્વાતન્ત્ર્યનુ મૂર્તસ્વરૂપ છે

* *

ગુણવતા થઈ જીવનને પવિત્ર બનાવવુ
એ એના સૌંદર્યનુ પ્રથમ સુત્ર છે
ને શીયળવતી પ્રતાપી સુંદરી બનવુ
એ એના સૌંદર્યનુ સાચુ 'ધ્યેય' છે

* *

એ આદર્શ સુંદરી
જગતની એક કલ્યાણ વેલ છે
દેશ કે સમાજના ઉદય દ્વાર ઉઘાડનારી
એ ઉજ્વલ ઉષા છે

*

આદર્શ સુંદરી–શ્રાવિકા સંસારમાં
એકલી રહેવા અવતરી નથી
તેથી અંતરની હેલમાં ઉભરાતા અમીને
પીનારૂ પાત્ર એ શોધે છે
પોતાના ચેતનભર્યા ઉર સાગરે
પ્રેમની જે લહેરીઓ ઉઠે છે
એ લહરીને ઝીલનાર કો સુપાત્ર તે શોધે છે
શુદ્ધ ને નિર્મળ 'એકોપાસના' કરતી
સ્નેહની ભાવનાઓ હેનામાં જાગે છે ત્યારે
સામેથી 'એકનીજ ઉપાસના'નો પડઘો પાડતી
સ્નેહ–વ્યક્તિને એ શોધે છે–જાણે છે
પ્રેમ—પ્રેમ—ને પ્રેમ
જે 'એક' ને જ પ્રેમ આપી શકે,

એવા ખાનદાન રૂધીરવાળા પ્રેમીને ખોળે છે
એક બીજામા ગુ થાઇને એક અખ ડ 'જીવન'રચે
એવા ' જીવનધારી 'ને માટે ઝખે છે
એક બીજામા અલોપ થઈને
સૃષ્ટિમા સ્વગ ઉતારવા પ્રેમીને પડકારે છે
આત્માની મીઠી પ્યાસ બુઝાવી શકે તેવા
મધુર 'આત્મા'ને પી જવા તલ્પે છે
આદર્શ સુંદરી-શ્રાવિકા પોતાના જેવા
    સૌ દર્યભર્યા હૃદયને જ વરવા ચાહે છે !

*   *

સોળ વર્ષે એનુ જોબન છલકાયું હોય
ને સહચારિની શોધમા ફરતુ હોય
ત્યારે પ્રેમના પ્રતિઘોષ પાડનાર
સાચા આત્મપ્રેમીને બોલાવતુ હોય છે

*   *

પડઘા ન પાડે પ્રેમના
તે પ્રેમી નહિ પણ ' કામી ' છે, તેથી
' દેહ પ્રેમી ' રાક્ષસોથી સુંદરી તો દૂર હોય !

*

સોળ વર્ષના જીવનતીરે ઉભતા
યૌવનના ફડફડાટથી તે ફડફડતી હોય,
યૌવન-તોફાનથી તેના રૂવાડા નાચતા હોય,
મસ્તીમા એનુ દિલ ડોલતું હોય,
ત્યારે સુંદરીએ સહચાર ચાહ્યો હોય !
પ્રેમના મોજાઓ પર વિહરી શકે,
પવિત્ર પ્રેમના મોજાઓ (Vibrations)
જે પી શકે,
અને પ્રેમી કાજે-સુંદરી કાજે
મહાસાગરના મહાસાગર વિધીને ય આવી
પોતાના હૈયામા પ્રેમીને-સુદરીને પધરાવી શકે
તેવા બહાદુર વીરનો-સહચાર એ ચાહે !

* *

પુરૂષ ને સ્ત્રી બન્નેની પ્રતાપી આત્મનૌકાઓ
રસસાગરમા રમણે ચડે, એ છે રસાગ
આદર્શ શ્રાવિકાનો હોય એજ સાચો સહચાર !

* *

સાચી સુદરી
કૌમારવ્રતને બરાબર જાળવી

કૌમારધર્મની પવિત્ર શિક્ષા પામી
કૌમાર અવસ્થામાજ સસારની કળાઓ શીખી–
કળાપ્રવિણુ બનીને જ
સસારમા–સહચારમા પ્રયાણ કરે !

* *

કંચન જેવા તેના કૌમારમાથી
કળા ને નિર્મળતાની રોશની ફૂટતી હોય
ત્યારે અને
ત્યારે જ સસારમા પગલા પાડવા એ દોડે

* *

માતા પિતાનો વિનય
ને ગુરૂ ગુરૂણીનો વિનય શીખે,
શરીર, બુદ્ધિ ને આત્માનો વિકાસ કરે,
આદર્શ ગૃહકાર્યમા પાચ યજ્ઞોનુ
અનુભવજ્ઞાન —
રાધવું, દળવું, ખાડવુ,
પાણી ભરવુ ને રેંટીયો ચલાવવો
આ પાચે યજ્ઞોનુ સ્થૂલ ને સૂક્ષ્મ જ્ઞાન મેળવી
પછીજ સસારમા ડગના ભરે !

* *

એનું કૌમાર
જ્યારે કહેણ મોકલે કે
'છલકાઉં છું ઝીલનારો શોધ!
શીલ ને સૌંદર્યથી ઉભરાઉં છું,
આદર્શો ને નિર્મળતાથી વહી રહી છું,
સહચારી શોધ! કોઈ જીવનસાથી શોધ!"
ત્યારેજ સુંદરી સહચાર શોધવા દોડે

* *

રસ, યૌવન ને શક્તિનો ઉછાળો આવે,
અને રસસમાધિમાં યૌવન ડોલતું હોય,
ત્યારેજ સુંદરી સહચાર ચાહે છે
ત્યારેજ જીવનસાગર તરવાને એ પ્રયાણ કરે!
ત્યારેજ જીવન-સુકાનીને સત્કારે!
ત્યારેજ જીવન સુકાનીનુંય સુકાન હાથ ધરે
તે સાચી સુંદરી છે!

* *

પાંખમાં પાંખ પરોવીને ઉડે
એવા 'જીવનમિત્ર' ને સુંદરી ઝંખે છે,

જેના સાહચર્યથી જીદગીમા ઓર નૂર આવે,
ગૃહવાસથી જીવનની પ્રતિપળ મગરૂબીમા જાય,
જ્હેની વિમલ જીવનકળાની રોશનીમા ઉભો રહી
સ્રીનો આત્મા સ્વર્ગીય સુખનો આલ્હાદ પામે,
અને જે સસારના જીવનક્ષેત્રે
નીડરતાથી નેપોલીયન જ્હેમ ગાજતો ફરે!
ભરપૂર રસઝરતા ને યૌવનનો તનમનાટ હોય,
નિખાલસ દિલનો ને
હૃદયની પવિત્ર પ્રીતિવાળો હોય,
'સ્રીત્વ'ને પુરૂષત્વની નીચે ન દબાવતા
બન્નેને સમાન કક્ષાએ જે સ્થાન આપે
એવા સસ્કારી વાતાવરણુમા ઉછરેલા
તેજસ્વી ને તદુરસ્ત નરકેસરીને વરે સુદરી!

* *

એવાજ ' જીવનદોસ્ત ' ને શ્રાવિકા ચાહે છે,
હૈયાની શય્યામા ' દોસ્ત 'ને પોઢાડી,
' દોસ્ત 'ના અતરમા આરામ શોધવા દોડે
તેજ હોય સાચી સુદરી શ્રાવિકા

* *

સમાન વયના, સુરેખ ચહેરાના,
વિશાળ છાતી ને ઘાટીલા બદનવાળા,
જોનારને ય જેમ ધીરે તેવા યૌવનવાળા,
લાલિત્ય ને પ્રતિભાવતા પુરૂષને જ
આદર્શ સુંદરી પરણે !

*　　　*

જે નિરતર ભાવનાની પાંખો પર ઉડતો હોય,
'ઇચ્છાશક્તિ'નો તોફાની મહાસાગર હોય,
બુદ્ધિ ને ચાતુરીના ખાણો ભર્યા હોય
જેના મગજભાથામા,
કળા ને કૌશલ્યની ઝરે જ્યાથી ત્રેવણ !
સિદ્ધાતની ખાતર એ મહાસમાધિઓ માંધે,
આદર્શની ખાતર જે મરી ખૂટે,
ને 'સ્ત્રીત્વ' પ્રતિ આદર હોય જેના અણુએ અણુમા
એવા ઉદાર વીરપુરૂષને પરણે શ્રાવિકા !

*　　　*

આ સમતા ક્ષાત્રતેજને પુન ઉગાડતો, ને
દિલદિલમા દીપક ચેતાવતો જે,

વીર્યના ઉછાળાથી સાગર શો ઘુઘવતો
ને 'મનુષ્યત્વ'ના મોલો ઉતારનારો
'હૃદયદેવ' થવા પહેલા 'હૃદયની રાણી' ને
હૃદયમા માન સહિત પ્રતિષ્ઠા કરી
સાચો 'હૃદયદેવ' બનવા
સ્વાભાવિક પ્રવૃત્તિ કરે
એવા 'આદર્શ નર'નો સુદરી સહચાર કરે

* *

જહેના સહચારથી એક બીજામા
જીવનભરની–જન્મોજન્મની નિભયતા રેડાય,
ગગા યમુના શો સુદર સગમ થાય,
પરસ્પરની મહત્વાકાક્ષાઓ પોષાય,
દયાપાત્ર નહિ, પણ 'ઈર્ષાપાત્ર' દાપત્ય બને,
સ્વાતંત્ર્યનો આતશ જ્હેનામા જલતો હોય,
સ્વાભિમાનની અમીરીનો માલીક હોય,
ને બીજાનુ 'સ્વમાન' સાચવવાની કાળજી હોય,
જેનામા, એવા પ્રતાપ ઝરતા,
નિજાનદી, ગુણદર્શી, દીર્ઘદ્રષ્ટા ને વિવેકી,
ન્યાયી ને હસતા પુરૂષને પરણે સુદરી

* *

પુરૂષ તો તે છે સુંદરીનો પતિ તે છે
કે જે પ્રસગોના રંગ પારખે,
સજોગો પર સત્તા ચલાવે,
જગતની સાથે હોડ ખેલવાની શક્તિ ધરાવે,
ચેતન ! ચેતનતત્ત્વોથી છલબલતો હોય,
અને સિદ્ધિઓ માટે આકાશમા વિહરે,
પાતાળને ફોડે, મૃત્યુને ખૂદી વળે,
ને કદમે કદમે 'જય' ના ડકા બજાવે !

* *

આદર્શ શ્રાવિકા
સુંદરીનો સહચાર એજ કરી શકે કે
જેના બાહુઓ 'અબલા'ને બળ ધીરે,
'અબળા'ને 'સબળા' બનાવે,
ભીરૂના વીર સરજે,
યાચકના દાતા બનાવે,
'ઘેટી' પાળનારો ભરવાડ નહિ
પણ 'સિહણ'નો જે સહચાર સાધી શકે !
સહચારિણીના નિર્મળ કોડ ને રસિકતા
જોનારી જેતામા મૂલ્લી આખો હોય.

દાંપત્યને ' દૈવી ' યોગ બનાવવાના
આવતા હોય ઉમળકા જેના અંતરમાં,
એક બીજાની જ્યોતિના આધારે
' ઉડવાના ' વિચારો સ્ફૂરતા હોય,
અને લેશમાત્ર કંટાળા વગર જીવવાનો
જ્વલંત મુદ્રાલેખ ધારી જે 'જીવન' સાથે જીવે !
આકૂળતા કે વ્યાકૂળતા
જહેના પ્રતાપી તેજને હારી શકે નહિ
ને નયનોમાં સદાય રસની અખંડ ભરતી રાખી
સંસારને-દાંપત્યને રસમય બનાવવા
સુંદરીની અખંડ પવિત્ર દોસ્તી કરી શકે
તેવા રસેશ્વરને જ પરણે સાચી સુંદરી '
એવાજ વીરને વરે આ વીરાંગના !
એવા પુરૂષનેજ વરે આદર્શ શ્રાવિકા !

* *

વીજળીના જેવો વેગીલો બની
સંસારમાં જે રેલાવે સર્વત્ર ચેતન વિજળી,
પ્રેમનો મહાસાગર બની
રેલાવે દાંપત્યમાં પ્રેમની રમગંગા !

ધર્માંધતાના છાયડેથી ય દૂર રહી
ન્હાતો ફરે જે વ્યાપકતાભરી
નૈતિક જીવનની નદીઓમા,
અને દેહ કરતા આત્મસૌંદર્યનો જે પૂજારી હોય,
ભાષા કરતા 'ભાવ'નો ઉપાસક હોય,
બનાવટ કરતા કુદરતનો પ્રેમી હોય,
સ્મશાની જાતિ કરતા
જે ખાનદાન (noble) યુદ્ધોનો રસિયો હોય
એવા જ્યોતિભર્યા ઓજસ્વી આત્માના
સહચાર કરવાના કોડ હોય સાચી સુંદરીના !

* *

એક બીજામા જીવનભર પરોવાઇને
એક બીજાનુ મધુર સૌંદર્ય
પરસ્પરના દિલના આતશોને બૂઝાવે,
ને આદર્શોની જ્યોતિ જીવનમા જગાવે
એવા દાંપત્ય 'જીવવાના' હોય
સાચી, આદર્શ સુંદરીના અભિલાષ !

* *

સુંદરીની કુમાશને જે સમજી શકે,

સુંદરીના નિર્દોષ પ્રેમને પારખી જાણે,
સુંદરીના સૌંદર્યને હલકે હાથે ખીલવી શકે–
પવિત્રતાના વિશેષ ઓપ આપી શકે
અને સ્ત્રીના સૌંદર્યને
પવિત્ર વૃત્તિથી પૂજી જાણનારા
નિર્મળ ચરિત્ પુરૂષને જ સુંદરી ચાહે છે

* *

પતિવ્રતની ડાહી ડાહી વાતો કરનારા
પોપટોમાંથી
જે પહેલા આદર્શ–એક પત્નિવ્રતની
સંપૂર્ણ વફાદારી દર્શાવવાનો કોલ આપે,
પોતાને વિશ્વાસપૂર્વક
મુક્તવિહાર કરવા દેવાની અંતરથી છૂટ આપે,
સ્ત્રી એ માલીકીની ચીજ નહિ
પણ ' જીવનની ભાગીદાર ' માનવાની
જે ક્રિયાત્મક રીતે ઉદારતા દર્શાવે,
અને એક જ ' જીવન હિન્ડોલે–' રસઝૂલે
ઝૂલવાના જેના અભિલાષ હોય
તેવા રસીક વર,–આદર્શ પુરૂષને સુંદરી પરણે !

* *

આત્માની લહરે લહરે લહરવા
પોતાની ઇચ્છાથી પરણે છે પુરૂષને સુંદરી,
પુરૂષની અણખીલી કળીઓ ઉઘેડવા
સંસારમાં સુંદરીઓ સહચાર આપે છે !
તેથી જ્હેના આત્મામાં ભર્યાં હોય અમૃતજળ
અને સાચા સહચારની
જ્હેને સંપૂર્ણ 'ગરજ' હોય
તેને જ વરે છે વરવા દોડે છે સાચી સુંદરી !

* *

નવલોહીવાળી અજબ સુંદરી
જીવન સહચારમાં નવલોહીને જ શોધે છે
તરૂણી, તરૂણ જ હૃદયને ઉપાસે છે
જીવન આખું જ્હેની સાથે વિતાવવાનું હોય,
અને જે પ્રેમના પ્રિયતમ થવાના હોય
ત્હેના તન, મન, રૂપ, ગુણ, વય,
વિચાર, આદર્શો ને ભાવનાની સમાનતા તપાસે,
શારીરિક, માનસિક, નૈતિક ને
આધ્યાત્મિક સામ્યતા નીરખે,
ભાવિ 'જીવનદોસ્ત'નું અંતર ઓળખવા મથે,
ત્હેના આદર્શ ને સિદ્ધાંતોને પારખે,

ત્હેના પ્રેમઉરના ઉંડાણ બરાબર માપે,
'એને સાટે કેટલું સહી શકશે !' ।
તે બારીકાઇથી નિરખે,
ત્હેના આત્માનું રસઐક્ય પારખે
અને પોતાની અંતરની ઉર્મિઓ
પોતાના હૃદયની ઉન્ચ ભાવનાઓ
કેટકેટલી ઝીલીને તે ખીલવશે
ત્હેનું સૂક્ષ્મ અવલોકન કરી
સંતોષ મળે તોજ સહકાર કરવા
ચાહે છે તે સુંદરી
પોતાનીજ આત્મપસંદગીથી પરણે
તે શ્રાવિકા !

* *

રમણી એ વશ કરવાની વસ્તુ નથી
પણ સ્વભાવથીજ એ વશ થાય છે,
સ્નેહથીજ એનુ સ્ત્રીત્વ પમાય,
પ્રેમથીજ એના આત્મા પર
પ્રેમનુ સામ્રાજ્ય સ્થપાય છે,
એવુ સમજનાર પુરૂષનેજ વરે સુંદરી !
આવી ચતુર સુંદરી

પોતાના આત્માના સતપણુ માટે,
ભાવિ સર્જનના આનંદ માટે જ પરણે !
પરણુવા ચાહે છે !

* *

પોતાના ને પરના ઉદ્ધાર માટે
ભાવિ રાષ્ટ્ર ને વિશ્વના કલ્યાણુ માટે
આત્માના પુર વૈભવથી,
હૃદયની પૂર્ણ સમ્મતિથી,
યૌવન–ઉછાળાના ' કહેણુ ' થી જ
યોગ્ય પુરૂષને
સમાગમા પરણુવા ચાહે તે
આદર્શ સુંદરી આદર્શ શ્રાવિકા છે

* *

સુંદરીના 'ચાહ'માથી સહકારની વાચ્છનાજાગે,
જીવનસંગ્રામમા પ્રવેશતા તે
પુરૂષના શુદ્ધ સહચારને ચાહે !
કારણુ ?
સંસાર ' બે ' નો છે,
વૈરાગ્ય ' એક ' નો હોય,

તેથી બે આત્માના સહવિહાર એ છે સંસાર
પુરૂષ એટલે પ્રાણ ને શક્તિ
સ્ત્રી એટલે શક્તિને તાલબદ્ધ—
સક્રિય કરનારી પ્રેરણા
પ્રેરણા વિનાની શક્તિ સૂતી રહે,
ને શક્તિ વિનાની પ્રેરણા પાગળી છે,
તેથી બેનો-નરનારીનો સહચાર એ છે સંસાર
એક બીજાના સહચારેજ
સંસાર સૌભાગ્યવતો છે
પરસ્પરના સહચારથી જ
જગતમા નરનારીઓ જીવી શકે છે!

* *

સુંદરીના 'બુદ્ધિ' સહચારથી
પુરૂષના હૃદય-Will-ને પોષણ મળે,
પુરૂષના 'શક્તિ' સહચારથી
સ્ત્રીની બુદ્ધિમા Intelect—
સ્ફૂર્તિનું સિંચન થાય,
આમ એક બીજાના સહકારમા જ
વિશ્વનો વિકાસ છે
એક બીજાની પડખે ઉભા રહેતા જ
પરસ્પરની અપૂર્ણતાઓ પૂરાય છે!

સ્ત્રીનુ જીવન એ કુદરતી મૈત્રી છે,
પણ 'વફાદાર મિત્ર' ને જ સમજાય તેની મિષ્ટતા !
પુરૂષનુ જીવન એ પરાક્રમની લીલા છે,
પણ પરાક્રમનુ મૂળ તોએ માતાનુ જ ઉદર છે,
મૂળ વિનાના થડ ને પાદડા ન હોય,
સ્ત્રી વિના પુરૂષ કે સસાર ન હોય
જીવનસગ્રામમા બન્નેને સહચાર જોઇએ !
સભર ' જીવનચિત્ર ' મા બેના રગો જોઈએ !
વિવિધ ભાવો વિનાની કળા અધૂરી છે,
નરનારીના સહચાર વગર સસાર સૂના છે
તેથી માનસ કક્ષાએ સસારમા બેય સચરે,
સમાન હક્કથી ' દોસ્તીદારે ' જ વિચરે !
એનુ નામ સાચો સસાર
આદર્શ સુંદરીનો એજ હોય સાચો સહચાર !

* *

એક બીજાના જીગર એક બીજામા મળે
ને ઠરે બેયની જીદગી એ છે સાચો સહચાર !
એ હોય શ્રાવિકાનો મનોહર સગાર !

*

મનુષ્યને બે હાથો છે
બે હાથ વિના તાળી ન પડે તેમજ
સંસારના બે સ્થંભો સ્ત્રી ને પુરૂષ છે
એક બીજાના સહચાર-યોગ વગર
સંસારનું અસ્તિત્વ જ ન હોય!
તેથી નર ને નારીનું જોડલું
સનાતનકાળથી જીવે છે ને જીવશે
પ્રકૃત્તિના એ બન્ને પાસા છે
ઋષભદેવના સમયમાં જન્મતા
યુગલીઆ-જોડકાનાજ એ ખડા છે —
કુદરતે બેઉમાં વિવિધ કળાઓ પૂરી છે
સ્ત્રી પુરૂષમાં જુદા જુદા અનેરા રંગો ભર્યા છે!
" નરને નારી વિના ચાલ્યુ નથી,
ને નારીને નર વિના ચાલશે નહિ "
એ કુદરતનો સનાતન સંદેશ છે
એટલે બેયનો શુદ્ધ સહચાર
એજ સંસારનો વિકાસ છે

* *

પ્રકૃતિના બે ટુકડા નર ને નારી,
કુદરતના બે તત્વો-વીરતા ને દયા

દયા વિનાની વીરતા ' કઠોર ' છે
ને વીરતા વિનાની દયા મરેલી છે
નરમા વીર્ય છે, નારીમા દયા છે
વીર્ય ને દયાનો યોગ
એ જ આ દ્રશ્યમાન દુનિયા !
નર ને નારીનો સહયોગ
એ જ આ સસાર !

* *

પુરૂષની દેવી સ્ત્રી બને, સ્ત્રીનો દેવ પુરૂષ
અન્યોઅન્યના પૂજન એ છે સનાતના પૂજન
બન્નેની આત્મખીલી આત્મકળીઓ પ્રફુલ્લાવવી
એ છે સસારના વિધાન
સુંદરી એ પુરૂષાતનની માતા છે
પુરૂષ એ ' સ્ત્રીત્વ 'નો સરક્ષક સૈનિક છે
સ્ત્રી સસારના પ્રારભ ઘડે છે,
પુરૂષ, એ ' એકલી સ્ત્રીએ ' અડધા અગે
ઘડેલા અધુરા પ્રારભને
પૂરા કરવા પુરૂષાર્થ ફોરવે છે
બન્નેનો નિર્દોષ સહચાર એ છે સસાર, તેથી
એકની અવગણના એ સસારની અવગણના '

સ્રીથી સંસાર શીતળ છે
પુરૂષથી સંસાર તેજવતો છે
ગરમી ને ઠંડી
કોને કોની વિના ચાલ્યું છે ?
એ શક્તિ Possitive & Nagative ના
સંયોગથી જ
જગતમાં વિજળી પ્રગટે છે
સ્રીએ સહચાર સાધવો
એ પ્રકૃતિનો અટલ પયગામ છે
પુરૂષે સહચારને શોભાવવો
એ માનવતાનું મહા લક્ષણ છે

* *

એવા બે આત્માનો નિર્વિકાર સહચાર
એનું નામ દિવ્ય લગ્ન
આદર્શ શ્રાવિકાના–સુંદરીના પુરૂષ સાથેના
લગ્ન એટલે દૂધ ને સાકરનું મિલન
અખંડ ને એક રસ નરનારીનું જીવન
યુવક યુવતિના પવિત્ર જોબનવંતા
ગૌરવશાલી આત્માનું સહ–રમણ !

એ પ્રેમી પખીનુ સહ–ઉડ્ડયન
એ આત્માનો સમન્વય એ છે લગ્ન
બે આત્માને એક કરે તેવો પ્રેમ અગ્નિ તે લગ્ન
નરની આખમા પ્રિયનુ અમૃત હોય,
નારીની ચક્ષુમા 'પ્રિયતમ' બેઠા હોય,
બે મટી એક થવુ એ છે લગ્ન
નરનારીની ઝગમગતી આત્મજ્યોત
એક મળી રચાય દાંપત્ય
પરસ્પરના દિલમા 'એકત્વ'નો સચાર થાય
તેજ આદર્શ શ્રાવિકાના હોય સાચા લગ્ન !

* *

સ્ત્રી ને પુરૂષ

એક બીજામા એક બીજા નિરતર
ખોવાઈ જાય એ છે આદર્શ લગ્ન
ને પરસ્પરમા ખોવાઈ જવા છતાય
બન્નેનુ વ્યક્તિત્વ અખડ રહે !
નરનારીનો પ્રેમ વિહાર, તે છે સુંદર લગ્ન
બન્નેની અપૂર્ણતા પરાઈ બેઉમા
ઉતરે 'અપૂર્વતા' તે છે સાચુ લગ્ન 1

સંસારના આંગે પવિત્ર સ્નેહના સ્વર્ગ ઉતારી
કલ્યાણુ પથે પડવુ એ છે
બન્નેના લગ્ન વ્રતની મહા દીક્ષા !

*

આય લગ્નના ' આદર્શ ' મહાન્ છે
પુરૂષ ને સ્ત્રીનો અમૃતના આરે
અદ્ભૂત સંયમ તે છે આર્ય લગ્ન
એ પ્રેમ-પંખીના જીવન યોગ,
એ છે આદર્શ લગ્ન
એક બીજાના જીવન રસ
એક બીજાના જીવન કટોરામા રેડાય,
એક બીજાનો આત્મા
એક બીજામાં એકરસ થઈ રેલાય,
એ છે પ્રેમલગ્નનુ સાચુ રહસ્ય
જીવનભરની પવિત્ર પ્રથીની
નિર્મલ નિશાની એ છે સાચુ લગ્ન !

* *

આદર્શ સુંદરી-શ્રાવિકાના લગ્નને
સંયમના સઢ હોય,
પ્રભુતાના સુકાન હોય,

પવિત્રતાના હલેસાઓ હોય,
ચોમેરથી સરલતાનો વાયરો વાય,
રસ સાગરમાં રમણ કરતાં કરતાં
દિવ્યતાને પામવાનું ચોક્કસ નેમનું ધ્યેય હોય!

* *

લગ્ન કરીને સુંદરી-શ્રાવિકા
મોહના રંગમહેલની રાણી નહિ
પણ પ્રેમ ઝુંપડાની 'જોગણ' બનવા ઈચ્છે
'પ્રભુદેવ'ની જ રાણી બનવા ચાહે
જીવનભર સ્નેહ સરિતામાં સ્નાન કરતાં
ઉન્નત ભાવનાના આકાશમાં
વિચરવાના તેના પ્રબળ અભિલાષ હોય!

* *

'લગ્ન' એ સુંદરીના જીવનનો
મહાન આલ્હાદનો પ્રસંગ છે
કૌમાર અવસ્થામાંથી સંસાર પ્રવેશ
એ તેનો સૌથી મધુર દિવસ છે
હૃદયના ખાલી સિંહાસનનો
સ્વાભાવિક સ્વામી બને તેવા પતિને શોધી

હૈયામા પ્રતિષ્ઠા કરવાનુ
એ જીવનનુ સૌથી મગજ ચોઘડીયુ છે

*　　*

એ ' લગ્ન ' એટલે એક વખતનો યોગ.
લગ્નને ' બે ' શબ્દ ન ઘટે
એનુ એક થવુ તે છે આય લગ્ન
જન્મ એક વાર, મરણુ એક વાર
ધર્મ એક છે, જીવન એક છે,
તેમ લગ્ન પણુ હોય એક વાર !
બીજા લગ્ન એ સાચા લગ્ન નહિ,
લગ્નના ' લાવા ' ની એ તો
ઉડતી ધગધગતી ભસ્મ છે
ને પહેલા લગ્નમા પ્રેમનુ સિંચન નહિ
તો તે લગ્ન એ અખાતી પ્રમાણે
બાધેલા બે પ્રાણીનુ જોડાણ છે
બીજા લગ્નની ભસ્મમા ભગશે તે
' આદર્શો ' ને બાળી નાખશે
પ્રેમહિન લગ્નો થશે ત્યા ત્યા
સસારની સુદરતા સળગી ઉઠશે ! તેથી

લગ્ન–આર્ય લગ્ન એક વાર હોય
એકવારના લગ્નમા જ સાચો પ્રેમ હોય

* *

એક પતિને એક જ હોય પત્ની,
એક પત્નીને એક હોય પતિ,
પ્રેમીને હોય એક માત્ર પત્ની,
કામીજનને હોય બે પાચ પૂતળી
પ્રેમ જોગણને હોય એક આત્મારામ પતિ,
પ્રેમ યોગીને હોય એકજ પ્રેમ પાત્ર પત્ની

* *

પ્રેમી કેવળ ' એક ' એકનેજ દોસ્ત બનાવે
પ્રેમ જોગણ ' એક 'ની જ ઉપાસના કરે.
બીજા પતિ કે બીજી પત્નીની
કલ્પનાય સાચા પ્રેમ–પ્રવાસીને કપાવે
એકમાજ એકાગ્ર થઈ
પ્રેમના દાવે એક બીજા સવસ્વ હોમે,
ને સર્વસ્વ મેળવે તે સાચો પ્રેમ–પ્રેમી !
પ્રેમ યજ્ઞમા જીવનની આહુતી આપી

એક બીજાના સુખ દુઃખ અને ઉન્નતિ માટે
એક બીજા મરી પડે તે છે સાચુ પ્રેમી યુગલ !

* *

સ્ત્રીના નિર્મલ સ્નેહને સમજે તે સાચો પતિ,
ને પુરૂષના પ્રેમને ઓળખે તે સાચી પત્ની

* *

આવા બે પ્રેમી આત્માનુ જોડાણ
તે આદર્શ દાંપત્ય
પ્રભુના ધામમા ઉતરયુ તે છે આદર્શ લગ્ન !

* *

એ દંપતિના—
પતિ પત્નીના પ્રાણુના સ્પર્શ તે છે લગ્ન
દેહના-જડ પૂતળાના લગ્ન
એ છે વાસનાના કાયદેસરના અખાડા !
એક બીજાને આત્મદાન
એ છે સાચા લગ્ન,
રોમે રોમમાથી નીતરે છે પ્રેમની નદીઓ
એવા બે આત્માની શુદ્ધ સ્નેહ-
સરિતાઓનો સંગમ

તે છે આદર્શ લગ્ન !
બે પ્રેમીની પ્રેમજળથી બાંધેલી
મિલનભોમ તે લગ્ન

* *

Wife એટલે વસ્તુત Life
પત્ની એ પતિનું સાચું જીવન છે
પુરૂષનું અડધું અંગ તે સુંદરી છે
ને સુંદરીનું અડધું અંગ તે પુરૂષ
પુરૂષ અધૂરો છે, સ્ત્રી અપૂર્ણી છે
બેના સહચારથી ઘડાય એક ' મનુષ્યત્વ '
બેના સહચારથી રોપાય એક કલ્યાણ બીજ,
બે ચેતનના સંયોગ
તેનાથી રચાય સાચો સંસાર,
એજ સાફલ્ય લગ્ન લગ્નની સફલતા !

* *

પરસ્પરની ઉન્નતિ ' ગવેષણા ' પરિતર્પણી
એજ પતિ પત્નીનો પરમ ધર્મ
એ કહેવાય આદર્શ દાંપત્ય !

*

પ્રેમને 'અવળું' આંખે જોનારા
ઓ વક્રદ્રષ્ટાઓ !
સુણજો ! સ્નેહ એટલે વિષયવાસના નથી હો !
પરન્તુ નિર્મળી આત્મપ્રેમ ભાવના તે સ્નેહ
પાપ તે પ્રેમ નહિ
પણ પુણ્ય તેજ નિર્મળ પ્રેમ
શુદ્ધ રસથી ઉભરાતો તેજ પ્રેમ
પ્રેમ તે કામ નહિ
ને જ્યાં કામ ત્યાં પ્રેમનો પડછાયોય નથી
જ્યાં જ્યાં કામવિલાસના અખાડા
ત્યાં ત્યાંથી પ્રેમના પોબાર !
મોહ ને સ્નેહ જુદા છે
સ્નેહ ચડાવે છે, મોહ ખાઈમાં નાખે છે
સ્નેહ દેહવાસના નથી, આત્મભાવના છે
મોહ સુંદર પ્રેમી છે—આત્મપ્રેમી નહિ
કામી ને રસીક જુદા છે
કામ ને રસ ભિન્ન છે,
રસિકોમાં કામ ન હોય, વિકાર ન હોય,
રસિકો રસ લૂટે, કામીઓ 'કામ'માં કપાય છે,

કામને રસાનંદ તદ્દન ભિન્ન
કામ કાળજાઓ કોરે છે
રસાનંદ હૈયામાં અમની ગંગા છોડે છે
તેથી જ્યાં જ્યાં સાચો પ્રેમ
ત્યાં ન હોય મોહ કે કામવાસના!
પ્રેમમાં પાશવી લીલા ન હોય
પ્રેમ તો પવિત્રતાના બાગ ખીલવે
એવા નિર્મલ પવિત્ર પ્રેમની
જે પિપાસુ સુંદરી તેજ સાચી શ્રાવિકા
તેજ સુંદર પ્રેમતત્ત્વો જીતનારી
સુંદર શ્રાવિકા!

* *

મોહની મદિરાથી દૂર રહી
આચા દિવ્ય પ્રેમના પ્યાલાઓ પીએ
ને એક બીજાને પાય તે પ્રેમી! પ્રેમી!

* *

દિવ્ય પ્રેમ એ ઘડી, બે ઘડીનો નશો નથી,
કે દિવાનાઓના સ્વપ્ના નથી,
પણ અંતરની વીરડીમાંથી

ઝરતો એ શાશ્વત મીઠો ઝરો છે
દેહ પ્રેમીઓ તમને પામી શકે નહિ
આત્માએ આત્માના લગ્ન ત્યાં છે પ્રેમ !
આત્માએ આત્માનો સહચાર તે છે લગ્ન !

* *

દિલે દિલના દાન લેવા ને દેવા તે છે લગ્ન
રૂપનો મદ નહિ, ગુણનો ગર્વ નહિ
આત્માએ આત્માના તેજમાં મળી જઇ
પતિના આદેશ પત્ની પ્રેમથી ઉઠાવે
પત્નીના દિવ્ય અભિલાષો
પતિ હોંશથી પૂરા કરે,
ને પરસ્પરની જીવનનૌકા પરસ્પરને સોંપાય
એ છે આદર્શ લગ્ન-સાચો સહચાર
એ છે શ્રાવિકાનો ઉજ્વલ સંસાર

*

લગ્ન એટલે બે પશુઓની તાંડવ લીલા નહિ
પણ સંયમ ને શીલના વાયુમાં ઉભા રહી
ઉન્નત આદર્શો સિદ્ધ કરવા તે
બે આત્માનું-સ્ત્રી પુરૂષનું મહ પ્રયાણ તે લગ્ન

* *

નર ને નારી બેયના દિલને
દેહનુ ઐકય તે લગ્ન
બન્નેના જીવનમા તેજોમય ઉષાનુ
પ્રાગટય તે છે લગ્ન
રમભર્યા માર્ગે આત્મ કલ્યાણમા
પ્રવેશવું એ તેનો શ્રેષ્ટ હેતુ
જીવનમા પાવિત્ર્ય ને આનદની
અમી વર્ષા વરસાવવી
તે લગ્નની સાચી દીક્ષા !

* *

આદર્શ લગ્નમા પ્રેમ એ પહેલી ચીજ હોય
પ્રેમવિના એકતા નહિ
ને એકતા વિના 'લગ્ન' નહિ
આત્મ લગ્નની રમકુજમા રમે
તેજ સાચા પ્રેમ લગ્ન !

* *

એવો પ્રેમ જેના આત્માનો ખોરાક
ને પ્રેમ-એજ જેના લગ્ન છે તેજ
સુંદરીના સાચા લગ્ન
ધાર્મિક વિધિ નીચે કરેલા

પુતળા પુતળીના સાટા એ લગ્ન નહિ
પણ લગ્નના નેદંય ફારસ છે
પ્રેમ વગરના લુખ્ખા-સળગતા
સસાર વનનો એ દઝાડતો વિહાર છે
એ આત્માને કચરી નાખનારો
કાયદેસર-ફાસી–દોરી વચ્ચેનો નિવાસ છે
તેથી પ્રેમ! પ્રેમ! ને પ્રેમ!
એજ સાચા લગ્ન-શ્રાવિકાના સુખી લગ્ન!
એજ બે આત્માનો સાચો યોગ હોય

* *

આદર્શ સુદરી-શ્રાવિકા
આવા 'સ્નેહ લગ્ન' થી પુરૂષ સાથે જોડાય
પોતાના સ્નેહને સત્કારી
સામેથી પ્રેમના પડઘા પાડે
તેવાજ પુરૂષને પરણવા દોડે
પ્રેમભીની નજરે પ્રેમને વધાવી
લગ્નમડપમા પવિત્રતાની પ્રતિજ્ઞા કરીને
નિર્મળ પ્રેમી-આત્માને પરણે
સ્નેહના કટોરા પીએ ને પાય
ને પ્રિયતમનુ અગ થઇ જઇને

પોતામા પ્રિયતમને સમાવવા જે તલ્પે !
એ જ આદર્શ સુંદરી-શ્રાવિકા

*

આદર્શ શ્રાવિકા
એ દેવી બને, દેવાગના બને
પુરૂષની સાચી અર્ધાગના બને !
દાસી નહિ પણ દોસ્ત કે સહાયક બને,
પુરૂષને ઉન્નત માર્ગે પ્રેરનારી
જીવત પ્રેરક-શક્તિ બને
પુરૂષને કેવળ સુખ ગગવડ આપનારી
સૌંદર્યની જડ પુતળી નહિ,
પતિની વાસનાને સતોષનારી ઢાકણુ નહિ,
ઘરને માન સાચવનારી ચાકરડી નહિ,
પણ સસારમા ઉજ્વલ ભાવો જગાડનારી
પતિની સાચી ને પવિત્ર સહચરી બને,
એક પાખવાળા પુરૂષની બીજી પાખ બને,
પુરૂષના આદર્શમા ભાગ પડાવે
ને પોતાના આદર્શમા 'પતિ'ને શ્રદ્ધા જગાડે
એ જ સાચી સુંદરી-આદર્શ શ્રાવિકા

* *

સંસાર એટલે પ્રેમ-રસ ફૂલવાડી
ફૂલ છોડને ઉછેરશે તેજ
ફૂલની મીઠી સોરભ પામશે !
સુંદરી ફૂલ છોડ વાવે છે
ને પુરૂષ તેમા સિંચન કરે
એટલે પ્રેમની-રસની-કળાની ફૂલવાડી ખીલે,
ખીલીને સંસારને સુગંધી બનાવે !

* *

સુંદરી ઘરને નહિ, પણ વરને પરણે,
ધન કે રૂપમા ન મોહાય,
પણ ગુણ ને જ્ઞાનમા મોહાય,
ઘર કે વરની ખાતર નહિ
પણ પોતાની જાતની ખાતર પરણે
વાસનાને નહિ પણ ઉન્નત આદર્શોને વરે
જીવન પંથમા શુદ્ધ સહચાર
શોધવા ! સદ્‌ગુણી પુરૂષને પરણે
માત્ર જીવીને રોટલા ઘડી આપવા કે
ચૂડલો અખંડ ખણખણતો રાખવા
તે ગમે તેવા પુરૂષને ન પરણે ! રે નજ પરણે

* *

સાચી શ્રાવિકાને પતિની દાસી કરતા
'દોસ્ત' બનવાના કોડ હોય!
'દોસ્તી'ના દાવે અર્પણની ભાવનાથી
સેવા કરી છૂટવાના મનોરથ હોય!
પતિની કેવળ પગ દાબનારી ગુલામડી નહિ,
પણ પુરૂષને પ્રેરણા પાનારી હૃદય દેવી બને
પ્રેમના બદલામા પ્રેમ યાચે
પ્રેમના યાચક થઈને ય,
પ્રેમીને–પુરૂષને પ્રેમની ભિક્ષા આપે,
સુંદરીનો પ્રેમ મેળવવા માટે
પ્રેમના જ દાન હોય, એવુ મૌન સૂચવે!
પ્રેમહિન પુરૂષો કદીય
સુંદરીના પ્રેમને યાચી શકયા છે?
સુંદરી પ્રેમી પુરૂષને પ્રેમને પરણે
કામીને નહિ રે! કામીને નહિ!
કામ, પ્રેમને શુ પારખે?
કામી, શ્રાવિકાને–આદર્શ સુંદરીને શુ સમજે?
સ્નેહની હુ ફ વિના સ્રીને કોણ જીતી શકયુ છે?

પ્રેમી, પ્રેમીના ઉરને પારખે,
સ્નેહીજ સ્નેહીના હૃદયને સમજે
વસંતની ખૂબીઓ કોકીલા જ મ્હાણે
પ્રેમના ગ્રરખતો પ્રેમી પુરૂષ જ પીછાણે !
એવા પ્રેમીઓ જીવન જળથી,
પરસ્પરને નિર્મળ પ્રેમના અભિષેક કરે
રમે બન્ને આત્મા પ્રમના જળમા,
ઉડે બન્ને આત્મા પ્રમના આકાશમા,
ને સંસારમા સ્વર્ગની ખુશબો લાવી,
સંસારને સ્વયં સ્વર્ગમય બનાવે, તે શ્રાવિકા !

* *

આદર્શ શ્રાવિકા
પુરૂષના વિજય ધ્વજ સમી
વિશ્વને ચોમેરથી અજવાળતી
સુકુમારતા ને સરળતાની એ મૂર્તિ–
સુન્દરી, પુરૂષના ધામ ધામ ઉછાળા ' મારતા
પૌરૂષનો મહચ્ચાર કરતી સંચરે,
ને સ્ત્રીત્વને દીપાવે
સ્ત્રીને માત્ર પરણનાર તે પતિ નહિ,

પણ સ્ત્રીનો આત્મ વિકાસ કરી સંતોષનાર
તેજ પતિ
સ્ત્રીના સ્નેહનો પ્રત્યુત્તર પાઠવનાર,
તેજ સાચો આદર્શ પતિ !
ને પતિના પ્રેમી આતરને ઓળખી
એના પ્રેમનો પડઘો પાડતા પાડતા
પતિના પ્રેમને દિવ્યતાનો રંગ આપનારી,
એજ આદર્શ–પત્ની સાચી સુંદરી શ્રાવિકા

* *

એક બીજાના આત્મસિંહાસને,
એક બીજાની પધરામણી, તે છે પ્રેમીયુગલ

* *

આદર્શ સુંદરી, શ્રાવિકા,
પ્રેમભર્યા દિલાવર દીલની એ દાસી છે
પતિના સંસાર રથની સારથી છે
પતિના આદર્શ મહેલની એ રાણી છે
પતિના સુખ દુઃખની સહચારિણી છે

* *

Sex love પશુપ્રેમ જ્હેના દામ્પત્યને
સ્પર્શે નહિ

કામચલાઉ કોઈ પ્રેમ ત્યાં હોય નહિ,
વ્યવહારિક સગવડતાએ સાધેલો હોય
નહિ–સ્નેહ, પણ પરસ્પરનું સ્વાર્પણ
એ છે સ્ત્રી પુરૂષનો પ્રેમ !
નિર્દોષ પ્રેમના આરે બેસી બેય,
મધુરતાની ' મીજબાની ' ઉડાવે તે છે
આદર્શ દામ્પત્ય !

* *

સ્ત્રીના આત્મા પતિમાં વિરાજે
ને પતિનો આત્મા વસે પત્નીમાં !
સુંદરીમાં એક પતિવ્રતની પ્રતિજ્ઞા હોય
ને પુરૂષમાં એક પત્નીવ્રતના તેજ તપતા હોય
સુંદરી રાણી બને તોજ પુરૂષ રાજા કહેવાય
શ્રાવિકા દાસી બને તો પુરૂષ દાસ કહેવાય
દાસીને રાજાની દોસ્તી ન હોય
રાજા માર્ગ ને ગુલામ માર્ગીના યોગ નજ થાય
તેથી સુંદરી સદાય પુરૂષના
રાજ મહેલની રમણી–રાણી બને

અને પુરૂષ એ રમણીના રમણ વિલાસ,
'આત્મ વિલાસ'ને નમ્રભાવે સ્થાન આપતો
રહે! એ જ રાજની રમણી-રાણી,
એ જ સાચી સુંદરી કે શ્રાવિકા—
પતિની નિર્માલ્ય દાસી બની જઇ સુંદરી,
પતિની નાણી ચવાનો હક્ક કદીજ ન ગુમાવે!

* *

સ્ત્રી-પુરૂષની શુદ્ધ સ્નેહ લીલા તે છે સંસાર
પતિએ પત્નીમા, ને પત્નીએ પતિના હૈયામાં
ઉચ્ચ આદર્શો સહિત રમણ કરવું તે છે
આદર્શ સંસાર
સ્ત્રી પુરૂષની કલહ કલા તે છે મૃત્યુલોકની નારકી
ને પતિ પત્નીના જૂદા 'ચોકા'
તે છે તુચ્છ! રે તુચ્છ સંસાર!

* *

અન્યો અન્યના હૃદય પરસ્પર ગૂંથાય
ને એક બીજાના આત્માના અમૃત

એક બીજા ્ સ્વાભાવિક ગોળાય !
તેવા ઽ સુંદરી પુરૂષથી જોડાઇને–પરણીને
પોતાને અને પતિને પવિત્રતાના પંથે પ્રેરે !
જીવનમા પ્રભાતની નવલાલી ઉતારે !
દાંપત્યમા અનેરા પરિમળ પ્રગટાવે,
સૌજન્યના નીરથી અંતરને પખાળે,
શીલના તેજથી પતિની સાચી પત્ની બને,
ને સાચી પત્ની થતા પતિને આદર્શ પતિ
બનાવે !
હૈયામા ભરેલા રસના કુપા ઠાલવી
પતિ અને પોતાની વચ્ચે રસની રેલ વહાવે,
પ્રિયજનની વફાદાર પ્રિયતમા બની
પ્રિયજનની વફાદારી મેળવે–વિકસાવે !
પતિદેવ બનાવતા 'પત્નીદેવી' નુ સ્થાન
નક્કી કરે,
પ્રેમ, પવિત્રતા ને રસની લીલાથી
સંસારને સભર બનાવે !
અને સ્નેહીના સ્નેહની શારદાપીઠ બની
પ્રેમીના પ્રેમમંદિરની દેવી થાય
એવા દેવ દેવીના નિવાસ તે સંસાર

એવા સંસારમાં વસનાર તે સાચા દેવ દેવી !

* *

આદર્શ સુંદરી-શ્રાવિકા એ
પતિને રમવાની ઢીંગલી ન હોય
વાસનાને પોષનારી વસ્તુ ન હોય
સ્ત્રી એ માત્ર પુરૂષની ગુલામડી, ગ્રોયણ, કે
'પટીદેવ (!)ની મોઝેનું રમકડુ નથી
'પટી'ના રૂવાબથી ગમે તેમ
પાતાળમાં કચરવાની ચીજ નથી કે
'મિથ્યાભિમાન'ના ગબારે ઉડતા કોઇ
'હેવાન'ના હાથે
'સ્ત્રીત્વ'નું સદાય અપમાન
સાખી રહેનારી મૂહદાલ મંકોડી નથી,
ગર્વભેર દેખાડી શકાય તેવું એ
ગૃહપ્રદર્શનનું રંગીલું-છબીલું પ્રાણી નથી !
કે પુરૂષની પ્રતિષ્ઠા ને
સગવડો જાળવનારૂં તુચ્છ સાધન નથી,
પરન્તુ પુરૂષના મૃત જીવનમાં
અમૃત સીંચનારી એ જીવત શક્તિ છે
હેવાનીયતને ઠેકાણે લાવનારી

શાત ને સુશીલ શિક્ષીકા છે
જીવન-ખ સીના મીઠા સૂરથી
પુરૂષના પૌરૂષને ઘડનારી સ્ત્રી-દેવી છે !
નિર્મળા, સાત્વિક સ્ત્રી સૌંદર્યની કુમાશથી
પુરૂષના કઠણ હૈયાને કોમળ કરનારી,
પુરૂષના કઠોર કાળજાને, સુકોમળ બનાવી-
ઉજ્વલ રસ્તે દોરનારી સાચી સહચારિણી છે

* *

પુરૂષો ! એ નગુણા પુરૂષો !
સ્ત્રીને અપમાનશો ના !
અપમાનશો તો
કુદરતના ભયકર અપમાન સહેવા ભારે પડશે
સ્ત્રીને સત્કારશો તો
ત્હેમારા પર સ્નેહની વૃદ્ધિ થશે
અ તરથી વધાવશો તો
ઉભરાશે પ્રેમના પાતાળ જળ
સ્ત્રીની અવગણના જ્હેણે જ્હેણે કરી છે,
ત્હેના સ સારમા આગ લાગી છે

સ્રીના જ્યા જ્યા પૂજન થાય ,
ત્યા ત્યા સ્વર્ગના સોહાગ છ. છે

* *

સોહાગને ચાહશે તે સુદરીને સત્કારશે,
સોહાગથી ભાગશે તે, સુદરીને અપમાનશે
યત્ર નાર્યસ્તુ પૂજ્યન્તે, તત્ર રમતે દેવતા
જ્યા જ્યા સ્રીઓના પૂજન થાય છે
ત્યા ત્યા દેવતાઓ આનદથી રમે છે

* *

જે ગૃહમા કલ્લોલ કરે છે,
હસતી સુદરીઓ !
સત્કાર અને આનદ મહી
જ્યા ખીલતી સુદરીઓ !
તે ઘરમા ખૂબ રમણુ કરે છે,
દેવ અને બહુ દેવીઓ
જ્યા જ્યા સ્રીના પૂજન થાય,
ત્યા વરસે આનદ વર્ષાઓ !

* *

આદર્શ સુંદરી,
પોતે સદાય ઊડે, ને પતિને ઉડાવે
આત્મ સૌંદર્ય ને પવિત્રતાની પાંખો પર બેસાડી
રસભર્યા સુંદર પ્રદેશે ઉતારે,
ને પુરૂષના પ્રાણમા
'ઉડયન'નો ફફડાટ જગાવે
ઠરી ગયેલા પુરૂષાતનમા,
ચેતનની ચીનગારી લગાવે
પુરૂષના યૌવનને યુવતીનુ જોબન ઘડે,
રસની અજલીઓ દઇ દઇને,
સ્નેહના ઝૂલે ઝૂલાવી ઝૂલાવીને,
પુરૂષના 'નવજીવન' પ્રગટાવે
પતિની પ્રેમાળ 'આત્મછાયા' બની
આત્માને ઔર ઉજ્વલ બનાવે,
ને આત્મ સમર્પણ ને ભક્તિના ફૂવારા
પરસ્પરના પ્રેમી ઉરમાથી
સ્વભાવત ઉડતા દેખાડે તે સાચી સુંદરી !

*

જયા પતિનું જીવન વિશુદ્ધ ને વિશાળ છે,

જ્યા પત્નીનુ જીવન પતિને પ્રેરક છે,
ત્યા દાંપત્યની મધુર ખુશબો છૂટે છે,
ત્યા સ્નેહ જીવનની વિસ્તરતી કળા છે

*　　*

શ્રાવિકા પોતાનો આત્મા
નવ નવા સ્વરૂપે પતિમા પ્રગટતો જૂએ,
ને પતિ અવનવા માનસ રગોથી,
પત્નીના હૃદયમા પોતાનુ હૃદય ચીતરે
પરસ્પર એક બીજાને અતરમા પધરાવી
પરસ્પરના પૂજન કરે,
એક બીજાની આસપાસ
હૃદયમા અર્ઘ્ય ધરી પ્રેમ ફૂલવાડી રચે
એટલે ? બેયના જીવનમા સૂધા સીંચાય,
બેયના અતરમા અમૃતના પીપો ઠલવાય
પ્રેમદેવ સદેહે ઉતરી
સસાર પર કુકુમવર્ણા પગલા પાડે
ને સુદરીના–પુરૂષના દાંપત્ય પર
આશીર્વાદ ઉતારે !

*　　*

આદર્શ દંપતિને મન દિવ્યતાપૂર્ણ
'સ્નેહી જીવન' ને સ્વર્ગ જુદા નથી
નિર્મલ પ્રેમ ને પ્રભુતા ભિન્ન નથી

* *

આદર્શ સુદરી શ્રાવિકા
મોહરાણી નહિ પણ રસરાણી બને !
રસના છાટણાથીજ પરસ્પરની વાસનાને ભગાવે !
એ દંપતિને પરસ્પરના સહવાસમા
કથી કે સમજી ન શકાય,
પણ માત્ર અનુભવી શકાય,
તેવુ દિવ્ય સુખ મળે
એ બન્નેના સુખ રસેષણાને આભારી છે
એ રસેષણા પર હોય સજમની 'બ્રેક'
જે સયમની નીચે ધુધવતો હોય રસનો સાગર

* *

વસંત હો કે પાનખર ઋતુ,
સુખની છાયા હો કે દુ ખના તડકા,
બેયમા પરસ્પરનુ અખડ સાહચર્ય
સ્વાભાવિક વૃત્તિથી દેવાય,

તે આદર્શ યુગલ આદર્શ સહચાર
એ છે શ્રાવિકાનો ભવ્ય સંસાર !

* *

આદર્શ સુંદરી-શ્રાવિકા મુગી ઘેટીની માફક
પુરૂષની પાછળ પાછળ અંધતાથી દોરાવાને બદલે
સિંહના સાથમાં સિંહણનો પડકાર કરે
સિંહની સ્ત્રી સિંહણ જ હોય
પુરૂષની સ્ત્રી 'ઘેટી' ન હોય
તેથી જયવંતા પુરૂષ-આદર્શ વીરની
પત્ની સાચી વિરાંગના બને !

* *

આદર્શ સુંદરી શ્રાવિકા પોતાનું
જીવન સમર્પી પુરૂષના હૃદયને પામે
પુરૂષ સ્ત્રીને આદર અર્પી સુંદરીના અંતરને સમજે
સ્ત્રીના જીવન સ્વપ્નો ધીરજપૂર્વક સાંભળી ખીલવે
સ્ત્રીને કાંટો લાગે ત્યાં પુરૂષને પેટમાં દુખે
પુરૂષને પેટમાં દુખે ત્યાં સ્ત્રીને શૂળ આવે
એવું અખંડ 'એકત્વ' તે છે આદર્શ સહચાર !

*

આદર્શ શ્રાવિ

પતિ પત્ની એક બીજાના હૃદય સાથે,
પોતાના હૈયાને વજ્રબંધે સાંકળે
પ્રેમની જ્યોતિ હરપળે પવિત્ર ને વિશુદ્ધ
નિ સ્વાર્થતાથી નિર્મળ બનાવી ઝગમગાવે,
પત્ની, પતિને પડતા બચાવે, ઝીલે
ઉકળેલા દિલને દીલાસા દે,
પતિને ઉત્સાહ ને પ્રેરણાનુ અમૃત પાય,
પુરૂષના સખ્ત જીવનમા 'કુમાશ'નુ સિંચન કરે,
જીવન-યુદ્ધમા એ સારથી બને,
ગૃહ વ્યવહારમા મ ત્રીની ગરજ સારે,
ભોજન સમયે પ્રેમાળ ' માતા ' સમી બને,
ને શયનમ દિરમા સાચી, સુદર
ને પવિત્ર રસિક આદર્શ ' રભા ' બને
એના રભાપણામા મોહના ઝેર નહિ,
પણ રસના અમૃત ભર્યા હોય
વિમળ રૂપની મૂર્તિમાથી એ
વિમળ ભાવોની આવિષ્કારક 'વિજ્ઞાનીની' હોય
તેજ સાચી સુ દરી ! આદર્શ શ્રાવિકા

* *

સુંદરી, પ્રેમ ને સિદ્ધાંત ખાતર બધુ સહી હયે
પણ અન્યાયપૂર્ણ વસ્તુ ' સહવા ' ખાતર
સહતા બડ જગાવે
સહિષ્ણુ બનીને વધુ સુદર બને
પણ ગમે તેવુ ' સહવા ખાતર ' સહી લઈ
પોતાના ' સ્ત્રીત્વ 'ને હરગીજ ન લજાવે!

* *

પગણે ચાહવો જ પડે,
ને પોતાને ' વહુ ' ગણીને કૃપાની રાહે,
નિભાવવી પડે એવા લગ્નમા એ નજ જોડાય!

* *

આદર્શ સુદરી અહોનિશ
પોતાના ' સ્ત્રીત્વ ' વ્યક્તિત્વને સમજે, ઓળખે,
જે ' ' સ્ત્રીત્વ 'ને શોભાવવા પ્રતિપળ જ એ
અંધશ્રદ્ધાળુ, ઘેલી કે પેમલી ન બનતા
પતિ આગળ પોતાનુ સ્વમાન એ સાચવે
પતિ આગળ પોતાના સ્ત્રીત્વનુ ગૌરવ જાળવે
' સ્ત્રીત્વ ' ની અવહેલના, આદર્શ સુદરી

સાચી કદાપી સાખી શકે નહિ !
સ્ત્રીત્વનું ન
આદર્શ સુંદરી કદીય સહી શકે નહિ
એ અસહ્યતાનો વેગ
પ્રેમીને-પુરૂષને પ્રેમભરી શિક્ષા આપે,
અપમાનનો બદલો
સુંદરી-આદર્શ શ્રાવિકા
સંપૂર્ણ દંડથી વસુલ કરે !
એના દંડ કે શિક્ષામાંય ચકો ચક પ્રેમ હોય
એના ગુસ્સામાંય શુદ્ધ પ્રેમના આદવનો ભર્યો હોય!

*　　　*

ભદ્ર ભદ્ર પુરૂષોએ-પંડ્યાઓએ
સ્ત્રી વિષેના અધમ બકારા કરી
'સ્ત્રીત્વ' ને અપમાનવા ઠેરઠેર યત્નો કર્યાં છે,
સ્થળે સ્થળે 'નર્કની ખાણુ' કહીને
પોતાને એ ખાણુના કોયલા તરીકે સિદ્ધ કર્યા છે
તેને પાછા તેજસ્વી કરવા
અને પોતાના 'સ્ત્રીત્વ' ને ચમકાવવા
આદર્શ સુંદરી પ્રતિક્ષણુ ઉદ્યમ આદરે !
અને બતાવે-સ્વીકારાવે કે —

રાષ્ટ્રની, ધર્મની, સમાજની,
ભવ્ય સસ્કૃતિની 'માતા' એ સુન્દરી જ છે
કેળવણી ને સસ્કારની એ કુબેરભડારીણી છે
વિશ્વ કલ્યાણની એજ ચાવી છે
સુધા વિહોણી સૃષ્ટિમા શ્રાવિકા જ સાચી
સુધા છે
સૃષ્ટિ વિકાસની સહાયક મહાદેવી તે
સુદરી જ છે
શ્રાવિકા પૂજ્ય છે, પવિત્ર છે, પાવન-
કારીણી છે
સુદરી અધારીઆ જગતની ચાદની છે
યોગ્ય શ્રાવિકા વિનાનુ જગત આધળુ છે
સુદરી વગર પુરૂષના ભાગ્ય ફૂટેલા છે
શ્રાવિકા જેટલુ સમર્પણ દુનિયામા કોણ
કરે છે ?
સમર્પણનો મહિમા સુદર રીતે તે મ્હાણે છે
સમારના લુખ્ખા 'વન વગડાને'—
બળબળતા રણવગડાને
શાત બગીચામા ફેરવનારી એક જ એ દયા
મૂર્તિ શ્રાવિકા છે

* *

આદર્શ સાવિકા

સુંદરીના પતિને સૌંદર્ય ન જોઈએ
જેનું પ્રસન્ન ચિત્ત શોક વિના આનંદ
લઈ શકે,
તે જ સુંદરીનો સાચો પતિ આદર્શ પતિ
વિકાર નહિ, ખેદ નહિ, ક્રંદન જોર નહિ
પણ સુંદરીને જોતાં આવેગો જેનાં
તેના પ્રિયતમને પવિત્રતાની તૃષા છે જે,
ઉન્નત આદર્શોની ઝાંખી થાય,
નીતિમાન આત્મ ને હૃદય કેળવાય
તે જ સાચો પતિ સુંદરીનો સાચો સહચારી

• •

શુભ ભાગ્યનું મોતી તે સુંદરી આદર્શ સાવિકા

સંસારની મીઠી છાયડી તે સુંદરી
સંસાર એટલે સંતાપ નહિ,
કે શોકની ફફળતી જ્વાળા નહિ,
સંસાર એટલે વિલાસ કે વિકાર નહિ,
પણ સંસાર એટલે સુંદરતાનો સંગમ!

પ્રતિપળે જીવનનુ નવ સર્જન એ છે
સુંદરીનો સસાર
સસ્કૃતિનો વિકાસ એ છે આદર્શ દાપત્યનો મારે !

* *

આદર્શ સુંદરી, સસારના ગ્રીષ્મમા તપે નહિ
કે શિશિરમા ઠરમાય નહિ
ભરતીમા છલકાય નહિ
ને ઓટમા ઓસરે નહિ,
તેના રસભર્યા કિનારા સદાય પ્રબલ,
શાત છે
રસની લ્હેરે લ્હેરે ઉડતું તેનુ જીવન
સદા ' અભયતા 'નો વાયરો પીતું હોય,
નિર્ભયતાના ખડક પર ઉભા રહી
સસારને પડકાર કરતું હોય,
કાવ્યની મીઠી ઝરણીઓ ઝરાવતું હોય,
' આદર્શ' દાપત્યના હિમાલય પરથી વહીને
પૃથ્વીને પાવન કરતુ હોય,
એ સચ્ચિદાનદની પ્રફુલ્લીત કળાઓ
ખીલવતુ હોય સુંદરીનુ–આવિકાનુ
સૌમ્ય જીવન !

* *

આદર્શ સુંદરી-શ્રાવિકા

પોતાની ચૈતન્ય પ્રેરતી મધુરપથી
જગત-જીવનના અણુએ અણુમા
મધુરી સુગંધિનુ સિંચન કરે,
કોમળ પ્રેમ સ્પર્શથી
સખ્ત લોખંડની જંજીરોને તોડે,
પવિત્રતા ને નિર્મળતાના પૂજનમા
પોતાનુ સમગ્ર આયુષ્ય ખરચે,
રસ તરસ્યા જગત પ્રવાસીને
નિર્મળ રસ પાઇને તૃપ્તિ અર્પે,
આદર્શ શ્રાવિકા
દાંપત્યમા પરસ્પરના દોષો પી જઇને
અખંડ ને એક રસ મૈત્રી જાળવે
અમર્યાદા કે અતિ મર્યાદાથી પર રહી
'સ્ત્રીત્વ'ના વિકાસમા મહામોલો હિસ્સો આપે,
'સ્ત્રીત્વ'ની ખીલવટમા જીંદગી હોમે,
સંસારમા રહેવા છતા
વાસના સુની યોગિની બની
સંસારી જનોને આદર્શો તરફ વાળે!

યૌવનને સંયમથી મજબૂત બનાવે
યૌવનને અધર્મ નહિ પણ પવિત્ર ધર્મ માને
મોહના આસુરી આક્રમણો સામે ઝૂઝે, અને
સંયમને જ યૌવનનો સાચો ને સુરેખ
આદર્શ માને !

*

*

ઇંદ્રિયનિગ્રહ એ આદર્શ સુંદરીનો
મહામંત્ર છે
વિશુદ્ધ યુવાની, અમરતા અને દિવ્યતા
એ શ્રાવિકાનું મંગળ સ્વપ્ન છે
એના વાસના રહિત ગુલાબી આત્માના
સહચારથી પુરુષને ઓજ ઠંડક મળે
ગુણવતા ગુલાબની સૌરભથી
જગતની શેતલ શીતલને ખૂબ પ્રફુલીત કરે !
જ્વલંત વ્યક્તિત્વ ને
ઝાજરમાન 'સ્ત્રીત્વ'ના ચમકારથી
સ્વતંત્ર ને ભવ્ય મનોહરતાથી એ
જગતના જીવનમાં નવચેતનની ભરતી આણે,
અંતરમાં આશા, ઉલ્લાસ ને તેજ મૂકે,

મનુષ્યોના વિચારને નવી દિશા દર્શાવે,
અને પોતાના નિર્દોષ પ્રેમની ભટ્ટીમા
બધી અભેદતાઓને ભસ્મ કરી
વજ્ર સમી કઠણતાને પણ પીગલાવે !
તે આદર્શ સુંદરી સાચી શ્રાવિકા

* *

શુભ ને કલ્યાણના ધામસમુ
જેનુ ગૃહ મદિર છે, તે જ આદર્શ સુંદરી !

* *

આદર્શ સુંદરી-શ્રાવિકાનો કોઈ શબ્દ
સૌંદર્ય ને સયમ રહિત ન હોય,
સુંદરીના જીવનની કોઇ પ્રવૃત્તિ
કળા ને ઉજ્વલ ભાવ વિનાની ન હોય,
તેનુ સૌંદર્ય ને શૃગાર, વિચાર ને વાણી
નૈતિક જીવનના વિરોધી ન હોય,
શ્રાવિકાનુ સૌંદર્ય કે શૃગાર વિલાસમાથી નહિ
પણ પવિત્રતાના વાતાવરણમાથી જન્મે
શૃગાર કે ઘરેણા ગાઠાથી ન સજાય
પણ અતરના પવિત્ર ઓછાયા

દેહ પર પથરાઈ રહે તે જ સાચો શૃંગાર !
સુંદર રીતે જીવવાની ધગશ
તે જ સાચુ સૌંદર્ય
એવી સૌંદર્યવતી સુંદરી તે જ આદર્શ શ્રાવિકા

* *

ફેશનના આછકલા વેડા આદર્શ સુંદરીને
ન છાજે,
વિલાસપ્રિયતા આદર્શ સુંદરીને ન શોભે !
કપડાના રંગ બેરંગી ઠઠાગ
ને ઘરેણાના પોટલા દેહ પર લાદી
પોઠિયો બનવાનુ સાચી શ્રાવિકાને નજ ગમે,
રંગીલો 'ગોકળીઓ' થઈ ને
લચક લચક થઈને વિચારવાનુ ન પાલવે,
રંગીલી છબીલી થઈને ફરવામા
આદર્શ સુંદરીનુ-શ્રાવિકાનુ સાચુ ભૂષણ
ન હોય !
પણ આદર્શોથી રંગાયલા અંતર પર
પાવિત્ર્ય ને શીલના પોષક
ચતુરાઇ ને ભવ્યતાના પડછાયા સમા

ચોખ્ખા, સાફ, ને સાદા
શુદ્ધ ખાદીના વસ્ત્રો સુંદરીથી પહેરાય
જે વસ્ત્રોજ જોનારમાં ને પહેરનારમાં
સુધા, સુધા, નરી સુધાજ ભરે
'સ્ત્રીત્વ' પ્રત્યે પુરૂષોનું માથું નમાવે,
સાક્ષાત્ પવિત્રતાનાં દર્શન કરાવે
પાવિત્ર્યના દર્શનથી સંસારને તારે
મનુષ્યોના અંતરની પવિત્રતાને જાળવવા
જે વસ્ત્રો સદાય સફળતા વરે,
તે જ વસ્ત્રો સુંદરી શરીર પર ધારે
ફેશનની ફીશીયારીમાં આત્માને કચરવા કરતાં
નિર્મલ ને નિર્દોષ સાદા ખાદીના વસ્ત્રો
સુંદરી સજે
સાદી ખાદીમાં જ સાચી શ્રાવિકા દીપી ઉઠે!

* *

આદર્શ સુંદરી શ્રાવિકા તો
જન્મથી જ સુંદર અવતરી છે
ત્હેની સુંદરતામાં એક પણ કૃત્રિમતાનું
આરોપણ
એ ત્હેની સુંદરતાને ભ્રષ્ટ કરનારૂં છે!

એ સ્વભાવથીજ રૂપસુંદરી છે
ચામડી સાથે જ—અંતર સાથે જ
ત્હેની સુંદરતા જડાયલી છે
ત્હેને બાહ્યરૂપના થથેગ નકામા
ત્હેને સોના રૂપા હીરા મોતીના મોહ લાગે
તો સવા લાખના ૬૦ હજાર કરવા જેવું થાય
સુંદરીની સુંદરતા તેથી જ ખાય ! રે અભડાય !

* *

ટાપ ટીપના નાચણવેડા કરતા

નમ્રતા ને નિર્દોષતાસૂચક
ઉપયોગ પૂરતા સાદા પરિધાનો સુંદરી સજે!
શ્રાવિકા સાદાઇમાં જ સુંદરતા સમજે !

* *

ભભકતા કપડા એ શ્રાવિકાની–

સુંદરીની ભાવનાને લાગેલો મદવાડ છે,
સાદાઈ ને સોહાગ ભીંચતા સ્વચ્છ ને
સુંદર વસ્ત્રો તે ત્હેના આત્માના
લાલિત્ય-ભાવોસૂચક રંગો છે

* *

આદર્શ સુંદરી સદાય 'સાદાઇ'મા સુંદરતા શોધે,

યોગ્ય લાજ મર્યાદા જળવાય એવો પોષાક
તે પહેરે!

*   *

આદર્શ સુંદરી–શ્રાવિકા ઉચે ને ઉચે
ઉર્ધ્વગમન કરનારી અપ્સરા હોય!
ત્હેના જીવનમા ચમક, બુદ્ધિની તિક્ષ્ણતા
ને ચપળતા
Smartness wit & Shewdness હોય
ફેશનથી ' સુંદર ' બનવાને બદલે
એના હલન ચલનમાથી જ ' સુંદરતા '
ઝરતી હોય,
પવિત્રતા પથરાતી હોય,
ત્હેની બોલવાની શૈલીમા સ્ત્રીની
સુકુમારતા હોય,
સાધા સરળ, સરસ છતા
ખુબ અસરકારક ને અર્થસૂચક હોય
બોલેલા શબ્દોમા સુંદર ગુંથણી,

સુન્દરતા, નમ્રતા, તેજ, લાગણી ને રસ હોય
વાણીના ફુલ શર વિંધે
વાણીની મધુરતા સાંભળનારને મધુર બનાવે,
એની ચાલ, અંગના હાવભાવ,
વાતચિત ને ઉઠવુ બેસવુ
સર્વમા હોય એક પ્રકારનો કળાભર્યો
થનગનાટ !
ત્હેના સૂરમા ભરી હોય નિર્દોષ મોહકતા
સુન્દરીનુ સાચુ સૌંદર્ય તે ત્હેનુ હૃદય છે
એનુ હૃદય એ જ સૌંદર્યની ખાણુ છે
હૃદયને આદર્શોથી રંગી સૌંદર્યને ખીલવે
તે જ સાચી સુન્દરી છે

* *

શ્રાવિકાનુ હૈયું સદાય વસંત રંગી હોય

ત્હેના નિત્ય જીવનમા નૂતન રંગો ઉતરતા રહે,
જીવનમા વસંત બારે માસ ખીલી હોય,
સુગંધીઓ રાત દિન ત્યાથી પ્રસરતી હોય,
ને જગતમા ને જીવનમા જે
'સુન્દરતા'ની–નિર્મળતાની પગલીઓ માંડતી હોય
તે આદર્શ સુન્દરી

* *

આદર્શ સુંદરીના અંગે અંગમાંથી
વિષય વાસનાને પીઠ દેવાથી
ઓજસનાં ફુવારા ઉડે છે,
એજ ત્હેનુ સાચું સૌંદર્ય છે
મનોહર યુવાવસ્થાની એ આલ્હાદ પ્રેરતી રાણી છે
આત્મતત્વની વર્ષાના ફોરા
ઝીલનારી એ દિવ્ય ભૂમિકા છે
મહત્વાકાંક્ષાની પાંખ પર ઉડતું
નમ્ર હૃદયથી સ્હામાને વશ કરતુ ત્હેનુ વદન છે
યૌવનના ભારથી જે કચરાતી નથી
કે યૌવનના જોશને
નમાલા અધ્યાત્મમાં વેડફી નાંખતી નથી
ત્હેના જીવન વ્યવહારની અંદર દેહની
પ્રત્યેક ગતિમાં
અલૌકિક ડોલન વ્યક્ત થાય તે શ્રાવિકા
સાચી સુંદરી ' પાકશાસ્ત્ર 'માં નિપૂણ હોય
વિવિધ પ્રકારની આરોગ્યવર્ધક ગમ્મતીઓ
બનાવવાની
ત્હેનામાં કળા ભરી હોય

* *

સુંદરી–શ્રાવિકાની સાચી કેળવણી
ત્હેના ચારિત્ર્ય પાવિત્ર્ય શીલ અને
ગૌરવભર્યો આત્મા ઘડે,
આત્મામા વિશેષ મધુરતા ભરે,
મૌનમાય મધુરતા ઉતારે,
પ્રસગે પ્રસગે તેમા વિજળી ચમકાવે,
રસિકતાનો જીવન ધર્મ સમજાવે,
પહાડના જેવી મુશ્કલીઓ સામે નિડરતાથી
એકલા ઝૂઝવાનો ઉત્સાહ દે કે
ચૈતન્યહિન એક ઘરેડમા ચાલવાને બદલે
સ્વતત્ર ને ચૈતન્યભર્યા પથે પ્રેરે
જીવનમા એક નહિ, બે નહિ
માત્ર શૃગાર, વીરતા કે કરૂણા રસ નહિ
પણ નવે રસનો સગમ કરાવે
તે સુદરની આદર્શ શ્રાવિકાની સાચી કેળવણી!

સ્વતંત્ર માનવતાનું ચૈતન્ય ત્યાં ઉછળતું હોય,
ત્હેની ભાવનાઓથી પુરૂષમાં
ભાવનાભક્તિ ને કાર્યશક્તિની પ્રેરણા થાય
પુરૂષની ઈચ્છાનુસાર વાગનારી
પ્રામોહોનની 'ચૂડી' જેવું હૃદય પલટાઈ જઈ
આદર્શ સુંદરી—સ્વયંભૂ ઉર્મિઓ અનુભવે
ને જીવનના સ્વતંત્ર ચૈતન્યથી–
આત્મવૈભવથી જીવે તે સાચી શ્રાવિકા!

* *

સુંદરીના જીવન વિકાસ પરથી
દેશની સંસ્કૃતિ રચાય,
એ મૂર્તિમંત પ્રેરણામાંથી
રાષ્ટ્રમાં ચૈતન્યની સરિતાઓ વહે!
એની ભાવનાઓ પરથી
દેશનું ભાવી ઘડાય,
એના જ્ઞાન પરથી
દેશનું પુરૂષત્વ પોષાતું રહે!

* *

શ્રાવિકાના પત્નીભાવમા છલોછલ પ્રેરણા હોય,
માતૃભાવમા અકથ્ય હોસ ને ઉમળકો હોય,
ભગીનીભાવમા પ્રફુલ્લતા પાગરી હોય,
ને સહચારભાવમા રસિકતા ખીલતી હોય!
સૌના જીવનમા સરસ રગો પૂરે
ને પુરૂષની ભવ્ય ભાવનાઓની સહચરી
ને કાર્ય કરનારી હિલોજાન સખી બને!

* *

ગૃહરાજ્યની એ રાણી
સુંદરીના ગૃહિણી ભાવ ઉ ત હોય,
તેજસ્વી ને ચેતનવ તી ભાવનાઓ ઉછળે,
આચમા મદને સ્થાને માર્દવતા ટપકે,
ચહેરામાથી ' ઉછાછળાપણા 'ને બદલે
' શીતળતા ' ઝરે,
સમારને સુઘડ ને વ્યવસ્થિત, પવિત્ર
ને ' દોડતો ' બનાવવો એ તેના હોય ઉન્નત
ગૃહિણી અભિલાષ!
આદર્શ સુંદરી-શ્રાવિકા કોમળ છતા કઠણ હોય

મીઠી ને પ્રતાપી અજાવે તેવી હોય
એની શીલજન્ય દૃઢતા ને મૃદુતા મર્દોના
માથા નમાવે
ઉછળતી ભાવનાઓ અને
તે ભાવનાને પાર ઉતારવાનુ તેનામા બળ હોય
લોચનના પવિત્ર પ્રતાપ ને નિશ્ચલતા
ભલભલા મદવાળાના સામર્થ્યને પીગળાવે !
એનુ નિર્મળ ને તેજસ્વી હાસ્ય
પરમ યોદ્ધાના ગાત્રો ગળાવે !
ત્હેની પવિત્ર દૃષ્ટિની અણીઓ
ચમગબધીના માનને છેદી અંતરની
આરપાર ઉતરે
અને શબ્દનો રણકારો
વાતાવરણમા સરલતા, મધુરતા પ્રસરાવે,
તે જ આદર્શ સુંદરી—સાચી શ્રાવિકા

* *

સુંદરીની ભાવનાને સંતોષ મળે,
ત્હેની ઉર્મીઓને વેગ મળે,
તેના વિચારને પ્રોત્સાહન પ્રાપ્ત થાય,
તેના જીવનમા 'સ્ત્રીત્વ'નુ ગૌરવ સ્થપાય

શ્રાવિકાના પત્નીભાવમા છલોછલ પ્રેરણા હોય,
માતૃભાવમા અકથ્ય હૌસ ને ઉમળકો હોય,
ભગીનીભાવમા પ્રફુલ્લતા પાંગરી હોય,
ને સહચારભાવમા રસિકતા ખીલતી હોય !
સૌના જીવનમા સરસ રંગો પૂરે
ને પુરૂષની ભવ્ય ભાવનાઓની સહચરી
ને કાર્ય કરનારી દિલોજાન સખી બને !

*   *

ગૃહરાજ્યની એ રાણી
સુંદરીના ગૃહિણી ભાવ ઉન્નત હોય,
તેજસ્વી ને ચેતનવતી ભાવનાઓ ઉછળે,
આચમા મદને સ્થાને માર્દવતા ટપકે,
ચહેરામાથી ' ઉછાછળાપણા 'ને બદલે
' શીતળતા ' ઝરે,
સંસારને સુઘડ ને વ્યવસ્થિત, પવિત્ર
ને ' દોડતો ' બનાવવો એ તેના હોય ઉન્નત
ગૃહિણી અભિલાષ !
આદર્શ સુંદરી-શ્રાવિકા કોમળ છતા કઠણ હોય

મીઠી ને પ્રતાપી અજાવે તેવી હોય
એની શીલજન્ય દઢતા ને મૃદુતા મર્દોના
માથા નમાવે
ઉછળતી ભાવનાઓ અને
તે ભાવનાને પાર ઉતારવાનુ તેનામા બળ હોય
લોચનના પવિત્ર પ્રતાપ ને નિશ્ચલતા
ભલભલા મદવાળાના સામર્થ્ય ને પીગળાવે !
એનુ નિર્મળ ને તેજસ્વી હાસ્ય
પરમ યોદ્ધાના ગાત્રો ગળાવે !
હેની પવિત્ર દૃષ્ટિની અણીઓ
યમબંધીના માનને છેદી અંતરની
આરપાર ઉતરે
અને શબ્દનો રણકારો
વાતાવરણમા સભરતા, મધુરતા પ્રસરાવે,
તે જ આદર્શ સુંદરી–સાચી શ્રાવિકા

* *

સુંદરીની ભાવનાને સંતોષ મળે,
હેની ઉમીઓને વેગ મળે,
તેના વિચારને પ્રોત્સાહન પ્રાપ્ત થાય,
તેના જીવનમા 'સ્ત્રીત્વ'નુ ગૌરવ સ્થપાય

વિકાર નહિ પણ રમ ઝરે છે
મોહ નહિ, વાત્સલ વહે છે,
'મ્હારા'માથી 'અમારા'મા ઉતરી
દાંપત્યમા અખડ Harmony ઐકય સાધી,
રસ, યૌવનને શક્તિથી ભરપૂર,
અખડ રસ સમાધિ સેવતા સેવતા
સસાર યાત્રામા પ્રયાણ આદરે,
Will & Intelect શક્તિ ને બુદ્ધિના
સયોગથી
આદર્શ પુરૂષત્વ–આદર્શ સ્ત્રીત્વના યોગથી
જન્માવે આદર્શ પુત્ર રત્ન!
યૌવનની તેજસ્વી શક્તિઓના ઉછાળા પર
અને એ શક્તિને કાબુમા લેવાનો
અદ્‌ભુત સયમ કેળવી
એ આદર્શ યુગલ–પતિ પત્ની 'અખડ'
તપના અતે
તેજસ્વી સતાનની પ્રાપ્તિ કરી સમર્પે
દુનિયાને દેવાશી 'નર' આપે!
વર્ષે વર્ષે 'કચડા બચડા' અણુશલાઓ
પેદા કરવા કરતા

નવ નવ મહિને 'ઘેટા 'ની સુવાવડો
કરવા કરતા
બાર વર્ષે એ એક 'સિંહ 'ને જન્માવે !

* *

માટીના ઘડા બનાવવામાંય
આવડત–કળા જોઇએ !
તો 'મનુષ્યો ' પમાવવાની
સુયોગ્યતા ને કળા સુંદરી સાધે જ,
'વિષય ' ખાતર પ્રજા પેદા કરવી
એ 'દામ્પત્ય 'નુ મહા કલંક છે
પણ દીર્ઘ કાળના બ્રહ્મચર્યને અંતે
સદ્ગુણના આરાધન રૂપી તપ તપીને
પ્રજા ખાતર જ માત્ર હોય સંયોગ–પ્રશંસનીય !
એવું જ્યાં સમજાય
ત્યાં જ મહાવીરો ને નેપોલીયનો
અવની પર અવતરી 'માતૃત્વ 'ને નૂર
આપે છે !
સાચી શ્રાવિકા આ સુત્રો નિશદિન
હૃદયમાં ધારીને જ સંસાર પથે પડે !

* *

માતાપિતાના બધા મસ્કારો
ગુણ ને દોષો સંતાનમાં ઉતરે છે
તેથી પોતાની જ ભૂમિકા શુદ્ધ કરી
' વિશુદ્ધતા 'ની મૂર્તિસમા દેવાશી
ધીર, વીર, ગંભીર પુત્રો પેદા કરે
તે આદર્શ સુંદરી માચી શ્રાવિકા

* *

આદર્શ સુંદરી ' રમ ' ને શક્તિની સમાધિમાં
પોતાના દાંપત્યને—ઘેરાયા સિવાય
યોગ્ય ઉંમરે, ને સંપૂર્ણ શક્તિ
 પ્રાપ્ત કર્યા પહેલા
' માતા ' બનવાના લ્હાવા ' લાવા ' લઇને
પોતાના સૌંદર્યને વેડફે નહિ, યૌવનને
 નિસ્તેજ કરે નહિ,
જીવનને અભડાવે નહિ,
ખીલતા સ્ત્રીત્વને ક્ર ાવે નહિ,
એ તો આત્મ સૌંદર્યને ' સ્ત્રીત્વ 'ની
 ગરવી જ્યોતિ નીચે

પુણ્ય ભાવવાની ગંગા—શીતળ ગંગા વહાવતા,
પરસ્પરના મિલનથી મધુરતા પીતા પીતા
યૌવનને પવિત્રતાથી જાળવતા જાળવતા,
ચેતનશાલી સંયમનો વાયરો પીતા પીતા,
'દાંપત્ય' ને આનંદથી મ્હાણે !
યૌવનના હિલોળે હિલોળે ઉછળતા
યૌવનની લ્હેરે લ્હેરે ફરતા
યૌવનના ઝબકારા કરતા કરતા
જેના ઉદરમાંથી ભીમ ને ભીષ્મો પાકી શકે,
મહાવીર ને બુદ્ધો જન્મી શકે,
બાહુબલી ને ભરત ચમકારા કરે,
તિલક ને ગાંધી પેદા થાય,
પ્રતાપ ને શિવાજી ઉત્પન્ન થાય,
નેપોલીયન ને ટોલસ્ટોયનો પ્રકાશ થાય,
લેનીન ને મુસોલીની પ્રગટે,
કમાલપાશા ને અમાનુલ્લાખાં અવતરે,
એ સુંદરીનો સંસાર ધન્ય છે
એ શ્રાવિકાનું ગર્ભાધાન ધન્ય છે !

*   *

જનની જણ તો ભક્ત જણ, કા દાતા કા શૂર,
નહિ તો રહેજે વાંઝણી, મત ગુમાવીશ નૂર
એ સ્ત્રીઓએ સમજવાનું છે !

* *

સંયમશીલ તપસ્વીની એ શ્રાવિકા
Superman પુરૂષોત્તમ જન્માવવ
'આદર્શ સ્ત્રી' બની રહે
'મહાવીરો' ને પેદા કરવા એ 'ત્રિશલા' બને
'કૃષ્ણ' ને જન્માવવા એ 'યશોદા' બને
પોતાને 'મનુષ્યત્વ' ઘડનારી એરણ માને !
'મનુષ્યત્વ' ની મૂર્તિઓ એ ઘડી જાણે
એવી નવનવા યુગના 'માનવ' ઘડનારી
એ મહાશક્તિ તે સાચી સુંદરી
આદર્શ શ્રાવિકા જ છે !

* *

પુરૂષના વીર્યથી સ્ત્રીની વેલ વધે,
સુંદરીના પયપાનથી 'પુરૂષત્વ' નો વિકાસ થ

એક પ્રજા પેદા કરે, બીજી પ્રજાનુ ભાગ્ય ઘડે
છેરે છે પોતાના કેસરી–સિંહને
પોતાના સિંહણી–તેજીલા દૂધથી
દિવ્યતાના ધાવણ તેજ ને પરાક્રમ પ્રગટાવે છે
પુત્ર પુત્રીને પેદા કરતા પહેલા
'જવાબદારી' સમજી
પુત્ર પુત્રીને પોતાના પ્રાણ ખરચી પોષે છે !
ભીમ ને ભીષ્મ, મહાવીર ને કૃષ્ણ સમા
શિશુઓના પારણા ઝુલાવનારી એ માતા અને
ચતુર સીતા ને પ્રતાપી દ્રૌપદી
બ્રહ્મસ્વરૂપી બ્રાહ્મી ને શાણી સુલસા
સુભદ્રા ને ચંદનબાળા
દમયંતિ કે જોન ઓફ આર્ક જેવા સ્ત્રી રત્નો
આદર્શ સુંદરીની કુખમાથી જ અવતરે
શ્રાવિકા એવા રત્નોની જ ખાણ હોય !

* *

પુરૂષ એ કેવળ સંસારનો વેઠીયો નથી,
કે 'ગગાનો બાપ' કહેવાજ માન સરજાયો નથી
સ્ત્રી એ ઘરની 'ચાકરડી' નથી

કે 'ગગા ગગી' ની મા જ થવા ઘડાણી ન'
એ તો બને શક્તિના વિવિધ પાસા છે
પરસ્પરને સહાયક એ બે શક્તિઓ છે
બેયના સહચારથી સ ગારમા વિજળી પેદા થ
બેયના યોગથી દુનિયામા 'જીવ'
મનુષ્ય રૂપે જન્મે
એ 'જીવ'મા 'જીવન' ઉભરાય
તો જ એ જતુ નહિ પણ મનુષ્યો બને
તો જ એ પુત્ર પુત્રીઓ ચેતનવતા સિહો બને
તો જ સુંદરીના દાપત્યનુ મીઠુ ફળ
પાકયું કહેવાય,
તો જ શ્રાવિકાની–દાપત્યની કળા ખીલી કહેવાય

* *

બાળકનુ પ્રથમ દેવમ દિર

એ માતાનુ–સુદરીનુ મુખડુ છે
તેથી એ સુંદરીના ચહેરા પર જેટલુ
ચેતન ઉભરાય,
તેટલુંજ ચેતન તેના પુત્રમા પ્રેરાશે
ગર્ભાવસ્થામા માતાનુ જેવુ માનસ હશે,

ોવુ જ માનમ મતાનોમા ઉતરશે
જેવા પુસ્તકોનુ વાચન કરવા માતા દોડશે
વાજ પુસ્તકો પુત્રોને વાચવા પ્રેરશે
આદર્શ ભાવનાઓ, ભાવો ને સુદર વિચારો
સસ્કારી મનોદશા ને ચારિત્રનુ તેજ
માતામા જે હશે
જ સતાનોમા ઉતરશે
ાતામા હશે તો જ 'હવાડા'-મા આવશે.
માતાના સસ્કારો જ 'બાળક'મા અવતરે છે
ાથી 'માતાની' 'ગીતભાતો' પરથી જ
ાળકોનુ ભાવી 'મનુષ્યત્વ' ઘડાય છે
ચડ શક્તિઓના બી ત્યાથી જ રોપાય છે
નેપોલીયન'ની સુસવાટા કરતી
ત્થરોને દોડતી ડુગરાઓને ડોલાવતી
અને આખા યુરોપને ધ્રુજાવનારી પ્રખર
'ઇચ્છા શક્તિ'
જન્માવનાર એની માતા-માતા જ છે
સોળ વર્ષની વયે
સારાય ફ્રાંસ દેશની 'કમાન્ડર ઈનચીફ' બની
દેશના-સ્વાતંત્ર્યને માટે વીરતાપૂર્વક લડનાર
'જોન ઓફ આર્ક'
ાશે,

પુત્ર ને પુત્રી બન્નેને સમાન કક્ષાએ સ્થાપે,
બન્નેમા ' સમાન ભાવ 'નુ આરોપણ કરે,
બન્નેમા ' ભ્રાતૃ વાત્સલ્ય ' જગાવે,
તેમના જ્ઞાન ને બુદ્ધિ વિકસાવવા
ગત દિનના ઉજાગરાઓ સેવે
શરીરમા વિશેષ શક્તિ ને ચૈતન્ય પ્રગટાવવા
બની શકે તેટલો સક્રિય ભોગ આપે,
પુત્રને શક્તિ અને શૌર્યના પાઠો આપે,
તેના માનસમા સ્વાતંત્ર્યના બીયાઓ રોપે,
સ્વાતન્ત્ર્યની જ ઝંખનાઓ જગાડે,
સબળાઓનો સાથ કરતા શીખે,
અબળાઓને બળ દીરવા પ્રરે,
પોતાના પગ ઉપર ઉભા રહેતા શીખવી
જગતમા જ્યા જ્યા અન્યાય ને અવ્યવસ્થા
પાખંડ ને પાપીના પૂંજ જામ્યા હોય
તેની સામે ' ઝૂઝવા '–લડવાની કવાયત આપે !
મનુના ભોગે ' ન્યાય 'ની સ્થાપના કરવા પ્રેરે,
અને ગુલામીયત સામે ગર્જના કરતા કરતા
ગુલામીયતના પાયાઓ ખોદવાનુ પઢાવે,
એ જ આદર્શ સુંદરી માતા સાચી શ્રાવિકા

પુત્રીને એ માતા
પ્રેમના–સ્નેહના–પવિત્રતાના પીણા પાય
શાણપણ ને ચાતુર્યની શિખામણો આપે
શીલ ને સયમનુ ગૌરવ સમજાવે,
પુરૂષોને પ્રેરણા પાવાની કળા શીખવે
ધીરજ ને સહનશીલતાનો રસ રેડી,
અન્યાય સામે ઉગ્રતા દર્શાવવાનુ સમજાવી
તેનામા પ્રચડ આશાવાદ પ્રેરે
ગૃહ વ્યવહારના કામકાજમા કેળવે !
ભોજન ને પાણી તેના હાથથી તૈયાર કરાવે,
એના જીવનમા સાચો 'જીવ' મૂકી
રસ, કળા, ને ચેતનના છાટણા છાટી
પોતાના આત્માનુ અક્ષય અમૃત
પુત્રીમા સિચે તેજ આદર્શ સુદરી ! શ્રાવિકા !

* *

આદર્શ સુંદરી ! સાચી શ્રાવિકા
સુવાળા, કુમળા, બાળકોને સુદર રીતે કળવે,
હળવા હાથે બાળકના જીવન ઘડે,
કોમળતાપૂર્વક તેમા નવનવા રગો પૂરે

ભૂખી રહીને બાળકોને પોષે
દુ:ખ વેઠીને સંતાનોને જ્ઞાનસમૃદ્ધ બનાવે
સાત્વિક રહી બાળકને 'ચારિત્ર' થી ચમકાવે
બાળકને તેની પાસેથી ખસવાનું મન ન થાય,
એવું વાત્સલ્ય એના અંતરે ઉભરાતું હોય
એવા સ્નેહથી બાળકની જે સાચી શિક્ષિકા બને,
'પુત્રપુત્રી' ની સર્વ શક્તિઓ પૂર્ણ પણે ખીલે,
એજ જેના માતૃત્વની મહા આશા હોય
પુત્રપુત્રીઓને સુંદર સંસ્કારવંતા, સદાચારી,
બનાવવા એજ જેના માતૃત્વના અભિલાષ હોય
તે જ આદર્શ સુંદરી એ જ સાચી માતા !

*

આદર્શ શ્રાવિકાનું
સાચું નૂર ને હીર
તેના સંતાનોમાં ઉતરે જ
તેના જીવનનું સમસ્ત તેજ
પુત્રપુત્રીઓમાં સોળે કળાએ તપી રહે,
એ જ હોય તેનું સાચું માતૃત્વ !

* *

એ સુંદરી આદર્શ શ્રાવિકા
શીલ ને સૌભાગ્યની તેજસ્વી પ્રતિમા છે,
શક્તિ ને સાહસમા ધકેલનારી એ સુગી
ગર્જના છે
એનો આત્મા ભાવનાશાળી
એનુ જીવન ભાવનાશાળી
એનુ માતૃત્વ ભાવના મહોરતો આબો છે,
એનુ 'સ્ત્રીત્વ' 'ભાવના ફળ' પકાવનારી
વેલ છ

*

સુંદરીનુ-આદર્શ શ્રાવિકાનુ
જીવન એ મીઠી વીરડી જેવુ છે
પ્રતિપળે નવીનતાના મધુર નીર વહાવવા,
એ તેની સુદર પ્રકૃતિ છે
મગળ સ્મિતથી એ સૌને નમાવે,
મૃદુ હલકે 'મનુષ્યો' ના જીવનને જગાડે,
અધકારમાથી પ્રકાશમા લઇ જાય,
નિદ્રામાથી જગાડી ચેતનમા દોરી જાય,

એ અબળા નહિ પણ સદાય ' **સબળા** ' હોય,
સ + બળા જે અનંત શક્તિવતી હોય,
કમાયલા બદનની ને

મજબૂત મનની એ સ્ત્રી હોય,
તંદુરસ્ત–વિશેષ તંદુરસ્ત શરીર નિત્ય બનાવી
તેમાં આત્મ સૌંદર્યની શીતળતાને જાળવે
સ્ત્રી સુલભ કસરતથી સૌંદર્યને ખીલવે
આત્માના સૌંદર્યને તત્ત્વ ચિંતનરૂપી માનસિક
વ્યાયામથી વિકસાવે

ને દેહ સૌંદર્યને 'ગૃહવ્યાયામ'થી ખીલાવે !
સુંદરી માને કે ખરૂં સૌંદર્ય અંદરનું ભીતરનું છે,
બહારનું નહિ, ટાપટીપમાં નહિ
કેળવાયલા મગજ ને સંસ્કારી હૃદયમાંથી જ–
કમાયના બદન ને નિરોગી મગજમાંથી જ–
શરીરપર સૌંદર્યનો પ્રકાશ ઝળહળે છે
સુંદરી એવા સૌંદર્યનેજ જાણે છે

* *

આદર્શ શ્રાવિકા–
સુંદરી પવિત્ર સૌંદર્યની સાથે ' બળા'ને હાથ ધરે

એનુ શીયળ લૂટાના
બ્રહ્માંડના પાયાઓ ડગમગે,
શ્રાવિકાના કરના કકડો
અનેક કામીઓના કાળજા કપાવે,
એના હાથની ચૂડીઓ
અનેક વિષયી મર્દોના માથા રંગી શકે,
પોતાના 'સ્ત્રીત્વ' ના અપમાનમા
ચક્રવર્તિનાય એ તાજ ડોલાવી શકે
ઇંદ્રોના ઇંદ્રાસનો ડોલાવવાની શક્તિ—
તેના, 'સતીત્વ' ની ખુમારી—આંખોમા
    બેઠી હોય

સામ્રાજ્યોને ધ્રૂજાવવાની તાકાદ
એ સુંદરીના એક આંસુમાય ભરી હોય!
સુંદરીમા કોઇ કોઈ વાર પ્રગટતા શૌર્ય આગળ
મહાપુરૂષોને ય પોચા કગળવા પડે છે!!!

* *

જેની વેણી છૂટતા મહાભારતો રચાય,
ને ચીર ઉતારતા કુરૂમિત્રોના ઘમસાણ મચે
એ 'સ્ત્રીત્વ' ના ગૌરવથી ગાજતી
ને જીવનના નૂરથી જીવતી તેજ આદર્શ સુંદરી!

* *

એ બળવાન સાચી શ્રાવિકાની ચક્ષુમા
'સતીત્વ' ની જ્વલંત રોશની છે
'શીલમંત્ર' તેના આત્માપર કોતરાયલો છે!
નીતિબળ તેના પગલે પગલામા છે
નયનબાણો, પાખંડીના પાખંડને છેદે
પાખંડીની 'પુણ્ય મૂર્તિઓ' સર્જે છે
પાશવીજનોને ય પ્રભુપથે પ્રેરે છે
એ ગર્જેમતીઓ અનેક ડગમગતા રહ
નેમીઓને સુમાર્ગે મોક્ષપથે પ્રેરે છે
ને સમસ્ત સંસારના અણુએ અણુમા
નિર્મળી છાંટી સંસારને નિર્મળો બનાવે છે

* *

સુંદરીનું જીવન માત્ર હોય
પવિત્રતા ભરી આનંદ લીલા,
તેનું જીવન માત્ર છે ચેતનના ફુવારા!
સંયમ ને રસના ઝરણાંઓ ઝરતા હોય
પ્રમૂતાના ત્યાંથી સંભળાય છે ભણકારા!

* *

ગમે તેવી વિષમ સ્થિતિનાય
આદર્શ સુદરી-શ્રાવિકા આશાવાદને હારતી
નહિ
એના અતઃમાથી ' આસ્થા ' ઓમરતી નથી
એ સુખ દુ ખમા સમતોલતા કેળવે,
સુખમા નાચે નહિ દુ ખથી ડરે નહિ
સુખને સેવી સુખનો બીજાને ભાગ આપે,
દુ ખને સહી બીજાનો ભાર ઉતારે !
દુ ખને સુખ રૂપ બનાવી સુખના સૌને
ભાગીયા બનાવે,
તેજ આદર્શ સુદરી-સાચી શ્રાવિકા છે !

* *

આદર્શ શ્રાવિકા-એ વીરાગના
' ભય ' શબ્દને ય ઓળખતી નથી
પૃથ્વીના પ્રારબ્ધ ઘડનારી એ માતા
' ભય 'ને ઓળખે જ શાની !
એના અતરના આરે આરે
' નિર્ભયતા ' નિર્ભયતાની ઘેરી છાયડી છે !

'પ્રેમ ને ત્યાગ' એ તેની સહચારીણીઓ હોય,
'સ્વાર્પણ'નુ ઉન્હુ ઉન્હુ લોહી તેનામા
ફરતુ હોય,
ને પ્રેમની ઠંડી લહરીઓ અંતરમા ઊઠતી હોય
તે શુદ્ધ પ્રેમના વાયરામા વિચરતા વિચરતા
'અર્પણ'નો-ભોગનો મહિમા ભણી
અર્પણની અલૌકિક મીઠાશ એ ચાખે !
જીવનમા કળાનુ વિવિધ કોતર કામ કરી
આત્મામા દિવ્ય લાવણ્યને પ્રતિપળ રેડે !
તે જ સાચી સુંદરી આદર્શ શ્રાવિકા છે

* *

સુંદરીની માનસવાડી મહાય વસંત જેવી
તપેલાને છાયડી આપે,
બળેલાને શીતળતા આપે,
પ્રેમ તરસ્યા સંસારને પ્રેમના પાન કરાવે,
ને પવિત્રતાના દર્શનથી
માનવ સમૂહને પવિત્રતાની મહા પ્યાસ જગાવે,
થાકેલા પ્રવાસીને આરામ આપી સાચો
માર્ગ બતાવે,

ને સૃષ્ટિમા સુખ ને શાન્તિના
માનવના ને પવિત્રતાના પાયાઓ
ધરબવા જે સુગી સુગી પ્રેરણા કરે
તે આદર્શ શ્રાવિકા !

* *

ગુલાબી યૌવનથી ભરના તેના
ચમકતા ચહેરા પર પ્રભુનો કોઈ સ્પર્શ જોઈ
તેની પાસે શયતાન આવતા થથરે !
પવિત્રતાનુ મૂર્તિમત રમણીયત્વ
તેની કલ્યાણ મુદ્રા પર પથરાયુ હોય
જે જોઈને સડતા 'પશુઓ'ય સુધરે !
દેવ મદિરના ધૂપદાનની સુગધી જેવો
સુંદરીનો મીઠો સ્વભાવ
સસારમા સર્વત્ર સૌરભ પ્રસરાવે
તેનો સુંદર ને સુવાળો સ્વભાવ
સવત્ર સુધા છોળો ઉછળે
ને ચદન ઘોઘ જેમ સૃષ્ટિને તે
ચદનની સુગધથી ખૂબ મઘમ બનાવે
તે સાચી શ્રાવિકા આદર્શ સુંદરી !

* *

ધૂપદાનીની સુગંધી દૂરથી જ લેવાય
સ્પર્શવા જઈએ તો દાઝી મરાય !

* ૭

સુંદરી એ સ્પર્શવા જેવી વસ્તુ નથી
દૂરથી જ એની સુગંધી પમાય
નિર્દોષ રહીને જ શ્રાવિકાની સુંદરતા પીવાય
'વાસના ત્યાગી' થીજ તેની પવિત્રતા
સમજી શકાય

* *

આદર્શ શ્રાવિકા

ગાય ત્યારે સ્વર્ગને અહીં ઉતારે,
તેના મધુર કંઠમાંથી મધુરતાની ગંગા વહે
એક એક શબ્દ શ્રોતાના હૃદય નાદને હલાવે,
અકેક લયની લહરી સાંભળનારમાં શુદ્ધિની
ઝણઝણાટી લાવે,

એ ગાય ત્યારે વસંતની કોકીલા યાદ આવે,
હૃદયમાં રસ ને પવિત્રતાનું સિંચન કરે,
અંતરમાં પોઢેલા દેવને કળાથી જગાડે,
'દેવ' ને દેવત્વ ! ફોરવવાને પ્રેરણા કરે !

* *

સૃષ્ટિનુ સમસ્ત શબ્દ માધુર્યનુ ઝરણું

સુંદરીના કંઠમા ભર્યું હોય,
સૃષ્ટિના સૂતેલા ચેતનને જગાડનાર
તત્ત્વ તેના અવાજમા ઉભરાતું હોય
એના લલકારમા નિર્દોષતાનુ તાન હોય,
ને સ્ત્રી સહજ કોમળતાના મેઘ વરસતા દેખાય
એ શ્રાવિકાના કંઠમાથી–
એના દેહ મંદિરમાથી આત્મ દેવનો રણકાર
નીકળે
આત્મ દેવની સુવાસના, શબ્દો દ્વારા નીતરે
ને 'સ્ત્રીત્વ'ના ગૌરવની
પુન પ્રતિષ્ઠા કરવાના ચોઘડીયા વાગતા
સભળાય !

* *

આદર્શ સુંદરી, શ્રાવિકાના શબ્દો એ
શબ્દો નહિ
પણ કાવ્યમય લાગણીનો પ્રવાહ છે
પ્રેમ ને માધુર્ય પવિત્રતા ને સ્ત્રીત્વની

એ વહેતી ગગા છે
એના પ્રેમની ધુન આકાશ ને પાતાળ સુધી ફેલાય
માધુર્યના મોજા એ જમીન આસમાનને એક કરે,
પવિત્રતાના ફૂવારા ને
શીલની શેરની સૌમ્ય ક્ળદ્રૂપતા સચગવે
ને સુશીલતા અને કળાની પીંછીથી
જગતના જીવન પર રગીનુ ચિત્રામણ કરે,
તે સુંદરી!

* *

સુંદરીના સ્નેહને કોઈ દેશ કાળના બધન નથી
સુદરીના ચારિત્રને કોઈ નમાવી શકતુ નથી

* *

સમારની એ માધુરી! સુદરી! શ્રાવિકા
રસ પ્રભુતામા તેનુ નિત્ય 'રમણ' હોય
સ્નેહ સરિતાને કાંઠે એ સમાગ' યોગીનીના
'દાંપત્ય'ની ઝુંપડી બધાઈ હોય
વહેતા નીર પીઈ સરિતા સ
સતોષના સમુદ્રમા સદાયે

તૃષ્ણાના દૈત્યોને હાંકી મૂકે,
પ્રકૃતિ સાથે અવિરત જંગ ખેલીને,
પ્રકૃતિને પોતાની કરે—જીતી લે !
આપત્તિઓ કે અંતરાયોને હસતા વદને ભેટે !
ને આશાનો વાવટો ફરકાવતા ડંકાવતા
વિચારમાં ને જીવનમાં 'કમરૂપતા' ને ઉતારે
તે આદર્શ સુંદરી સાચી શ્રાવિકા !

* *

સંસારમાંથી દુઃખના બાવળીયા કાપી
સુખના ગુલાબો રોપવાજ
સુંદરીઓ જગમાં જન્મી છે
કલેશ કંકાસની કંડુણાને હાંકી
નિર્મળ હાસ્ય ને પવિત્રતાની સરિતાઓ
વહેવાવાજ શ્રાવિકાઓ જગમાં ઉતરી છે

* *

ઓ સુંદરી ! પ્રત્યેક સુંદરીને પ્રશ્ન છે
સંસારમાં તું કેટલા કેટલા સુંદર બાગો સરજીશ ?
શ્રાવિકા ! પ્રશ્નનો જવાબ અંતરને આપજે !

આદર્શ શ્રાવિકા—સુંદરી
એ પ્રત્યેક યુગના નવ યુગની
નવી અદ્‌ભૂત સ્ત્રી બને,
નવા જમાનામા પોતાનુ ‘ નવજીવન ’ ઘડે
એની પ્રત્યેક પ્રવૃતિ પાછળ
નૂતન સ્વપ્ન દર્શનનુ પ્રેરણા બળ હોય,
એના દરેક વિચારો પાછળ
ચાનુ વાચનો અભ્યાસ હોય,
નૂતન કલ્યાણ સૃષ્ટિ સરજવાનો
એ પરિશ્રમ કરે
માનવ સમાજને જીદગીનો આદર્શ આપવા
એ છૂટથી પોતાની શક્તિઓ ખરચે,
કોઇની ખાતર ગુલામી જીવન જીવવા માટે
પોતાની સ્વાધીનતા, સુંદરી ન ખૂએ,
પોતાના નિર્મળ સ્વાત ત્રની આડે આવનારને
એ માનવ વિકાસનો વિરોધક માને !
ખોટી વિચાર-સરણી, ખોટી માન મોટાઈ ક
કુરૂઢીઓને ખોટી ઘરેડની ગુલામી સુંદરી
ન જ સેવે
આત્મ ઘાતક રીત

પોતાના આત્મ સૌંદર્યને શ્રાવિકા ન ચીમળાવે
મૃત્યુ–' રૂદન 'ના છાઉઆના કૌશલ્યને
દૂર કરે !

રોવાનુ ' પાપ ' એ હરગિજ ન સેવે,
સુંદરી તો પોતાના જીવનમાથી–
જીવનની સુદર સ્વતત્ર લો ટીઓ દોરી આન દથી
અદ્‌ભૂત નિર્દોષ મોહિની પ્રસારતા જીવે ને ખીલે

* *

આદર્શ સુદરીના–શ્રાવિ-ના હાથમા

નિમળ કત વ્યની ચાતુરી હોય,
એની જીભમા મીઠાશ ને વાણી સ યમ હોય,
' વસ્તુ ' નો વિવેક કરવાની તેના અ તરમા
કળા છે
' વિચાર શક્તિ, ' ત્હેની બુદ્ધિને હરનિશ
ચમકાવે છે
એના દ્રષ્ટિપથે સદાય કલ્યાણ માગે તરવરે છે
મગજમા ઓજસ્વી કલ્પનાના ભર્યા ભ ડાર
પડયા છે

* *

દિવ્ય આત્મ સૌંદર્યના દેવજ,
આદર્શ સુંદરીના જીવન વ્યવહાર ઉપર
ફરકતા હોય
સાત્વિક સંપત્તિની ચક્રવર્તિની બની સમાજમા
સાત્વિકતાની લ્હાણીઓ શ્રાવિકા કરતી હોય,
અમૃતના અભિષેક કરતુ હોય તેનુ મીઠુ હાસ્ય
ઉચ્ચ ભાવનાથી ચેતનની સીડીએ એ ચઢતી હોય
ચતુરાઈના સઢ તેની સંસાર નૌકા પર ફરકે
સંયમના સુકાનથી એ સુંદરી આગળ
ધપતી હોય!
શ્રાવિકા દિવ્યતાના વાસમા દોડતી હોય!

*   *

જીવન આપનાર માટે સુંદરી જીવન હોમે,
જીવન સહચારી માટે શ્રાવિકા જીવન સમર્પે!
એના પ્રેમમા વિકારનો સ્પર્શ નહિ,
કે મોહની ગંધ નથી,
પણ વિકારનો સ્પર્શ થતા પહેલા
મૃત્યુને નોતરવાનુ મહાન બળ ઉછળે છે

*   *

પ્રિયતમની વફાદાર સ્ત્રી તેજ આદર્શ શ્રાવિકા છે,
ને પ્રિયતમને વફાદાર બનાવે તે જ
સાચી સુંદરી છે

*

પોતાના આત્મ સૌંદર્યને શ્રાવિકા ન ચીમળાવે
મૃત્યુ–' રૂદન 'ના છાળિયાના કૌશલ્યને
દૂર કરે!
રોવાનું 'પાપ' એ હરગિજ ન સેવે,
સુંદરી તો પોતાના જીવનમાંથી–
જીવનની સુંદર સ્વતંત્ર લોટીઓ ઢોરી આનંદથી
અદ્‌ભૂત નિર્દોષ મોહિની પ્રસારતા જીવે ને ખીલે

* *

આદર્શ સુંદરીના–શ્રાવિકાના હાથમાં

નિર્મળ કર્તવ્યની ચાતુરી હોય,
એની જીભમાં મીઠાશ ને વાણી સંયમ હોય,
'વસ્તુ' નો વિવેક કરવાની તેના અંતરમાં
કળા છે
'વિચાર શક્તિ,' હેની બુદ્ધિને હરનિશ
ચમકાવે છે
એના દ્રષ્ટિપથે સદાય કલ્યાણ માર્ગો તરવરે છે
મગજમાં ઓજસ્વી કલ્પનાના ભર્યા ભંડાર
પડયા છે

* *

દિવ્ય આત્મ સૌંદર્યના ધ્વજ,

આદર્શ સુંદરીના જીવન વ્યવહાર-ગઢ પર
ફરકતા હોય
સાત્વિક સંપત્તિની ચક્રવર્તિની બની સંસારમાં
સાત્વિકતાની લ્હાણીઓ શ્રાવિકા કરતી હોય,
અમૃતના અભિષેક કરતું હોય તેનું મીઠું હાસ્ય
ઉચ્ચ ભાવનાથી ચેતનની સીડીએ એ ચઢતી હોય
ચતુરાઈના સઢ તેની સંસાર નૌકા પર ફરફરે
સંયમના સુકાનથી એ સુંદરી આગળ
ધપતી હોય!
શ્રાવિકા દિવ્યતાના ધામમાં દોડતી હોય!

* *

જીવન આપનાર માટે સુંદરી જીવન હોમે,
જીવન સહચારી માટે શ્રાવિકા જીવન સમર્પે!
એના પ્રેમમાં વિકારનો સ્પર્શ નહિ,
કે મોહની ગંધ નથી,
પણ વિકારનો સ્પર્શ થતાં પહેલાં
મૃત્યુને સત્કારવાનું મહાન બળ ઉછળે છે

*

પ્રિયતમની વફાદાર સ્ત્રી તેજ આદર્શ શ્રાવિકા છે,
ને પ્રિયતમને વફાદાર બનાવે તેજ
સાચી સુંદરી છે

સુંદરીની આત્મન્ કુંજમાથી છૂટતી સૌરભ
પુરૂષની પ્રકૃતિ પર ચડેલા ઝેરને ઉતારે,
હૈયાને હળવા, રસાલ બનાવે !
વ્હેના વ્યર્થ જુસ્સાને શાંત કરે,
શબ્દોથી પ્રોત્સાહનનુ નવજીવન પાય,
સાદા સ્વચ્છ જીવનમા સતુષ્ટ રહીને–
પુરૂષનેય તેમા વસાવી સતોષના અમૃત પાઈ
ગૃહને સોહાવતી તે સાચી ગૃહીણી અને
ભર્તાનુ બહુમાન સાચવના સાચવતા
'મહા દેવી' નુ પદ પોતે પામે તે સુંદરી
તેજ સાચી શ્રાવિકા છે !

* *

પુરૂષ ને સ્ત્રી એમ બીજાને સાચવે
પુરૂષ સરદાર ન બને, સ્ત્રી સેવિકા નહિ,
પણ બન્ને સાચા મિત્રો બને !
એક બીજાના ધર્મ, શરીર, ને નીતિની રક્ષા કરે
ને એક બીજાના સસ્કારો
પ્રફુલ્લતાથી, ખીલવે તે આદર્શ દાંપત્ય !

* *

સુંદરીને-શ્રાવિકાને પોતાની જવાબદારીનુ
ભાન હોય,
ગૃહવ્યવસ્થાનુ સપૂર્ણ જ્ઞાન હોય,
એક બીજાઓની પવિત્ર વાછનાઓ ને
શક્તિને પારખે,
પરસ્પરની આશા ને ભાવનામા ભાગ લ્યે,
તે આદર્શ સુદરી તે આદર્શ પત્ની

* *

સાચી સુદરી દિલ ખુલ્લુ રાખી
સર્વદેશીય જીવન જીવવામા લ્હેજત માને
પ્રતિપળે વધારે ને વધારે સસ્કારી બને
વ્હેમમાથી વિજ્ઞાનમા પ્રવેશે
અગમચેતી ને વ્યવહારિકતાને જીવનમા
જાગૃત રાખે,
ચાતુર્યથી ભલભલા ચાણકયોને પાણી ભરાવે
અને મહાન્ આદર્શો રચી
તેને પાર પાડવાનુ બળ કેળવે,
પોતાના માનસિક વાતાવરણુના
બધાય ફેરફારોની પ્રમાણિક નોધ એ રાખે

ચિત્તપર સંપૂર્ણ કાબુ ધરાવી
ઈન્દ્રિયાઓ પર 'આધિપત્ય' જમાવે અને
લાલસાઓને ભસ્મ કરવાની અગ્નિ જલતી રાખે
તે જ આદર્શ સુંદરી સાચી શ્રાવિકા છે

* *

આદર્શ શ્રાવિકા
જ્ઞાન, ધ્યાન, ને અભ્યાસની નિપુણ તપશ્ચર્યા કરે,
મનમાં શાંતિનું સામ્રાજ્ય સ્થાપે
હાથમાં કર્તવ્યની ઉગ્રતા ધારે,
દિલમાં આદર્શોનો આતશ ન ટાળે,
વિવેકપૂર્વક જીવનવ્યવહાર ચલાવે
થોડું પરંતુ વિચારપૂર્વક બોલવાની ટેવ રાખી
જેનું 'કલ્યાણ' ચાહેલું ને કરવું એ તેનો
પરોપકાર હોય

* *

અજ્ઞાનીને જ્ઞાન તરફ દોરવા
એ શ્રાવિકાના પરોપકારનો પહેલો પાઠ છે
ખાવા પીવા માટે 'જીવન' નહિ
પણ 'જીવન' માટે 'ખાવા પીવા' નું તે
સમજે છે

પૈસાને માટે જીવન નહિ પણ
જીવન માટે 'પૈસો' માને છે
આત્માના ગુણોનો એ સદાય વિચાર કરે છે,
ભીતરના ચેતનની શક્તિઓ સ્ફુરાવે છે
અને સર્વ જીવોને 'आत्मवत सर्व भूतेषु'
પોતાની સમાન ગણે છે તે સાચી શ્રાવિકા છે

* *

આદર્શ નારી લોભ કે સ્વાર્થને વિસારે,
દાન ને પરમાર્થને પ્રતિદિન વિકસાવે,
શ્રદ્ધા ને વિવેકથી દરેક વસ્તુના માપ કરે
અને પોતાના આત્માની
અનંત શક્તિરૂપ સમરાંગણમાં સંગ્રામ ખેલે!
મનના વ્યાપારને ક્ષણે ક્ષણે પવિત્રતાના રંગ દે
ચિત્તની તરંગોને શાંતિનો પાઠ આપે
વાણી, વિચાર ને વર્તનમાં
સ્ત્રીત્વને ગૌરવ મળે તેવી તેજસ્વીતા ને
મધુરતા સીંચે,
સ્વચ્છતા ને પવિત્રતાના રંગો ઉતારે,
'જ્ઞાનગુરૂ'ની ઉપાસના કરે!

દર્શનજ્ઞાનની આરાધના કરે !
ને 'ચારિત્ર્ય'નું પાલન કરે !
'વિદ્યા' નામના કલ્પવૃક્ષના છાંયડે બેને
અને પોતાનું ને પરનું હિત નિરખતાં
તેના ફળો ને આનંદ ચખે બહુજ
ગુણમદથી અને
અને દરેક સ્ત્રી મહાત્મા સ્વાતંત્ર્યના
બીજ રોપે !
સ્ત્રીઓના મનમાં નવનવીન ઉન્નત અભિલા-
ષાઓ ઉત્પન્ન કરે,
પુરુષનો રાજસિક સ્વભાવ
મ ી મૈત્રીથી મીઠો, સાત્વિક બને,
ઉંચા નીચાના ભેદ ટાળી
પુરુષો સાથે 'સમાનપણું' એ ચાહે !
પોતે ન સમજે ત્યાં
આવડતનો મિથ્યા ડોળ સુંદરી ન કરે !
જે 'મ્હારૂં' તેજ 'સારૂં' ભૂલી
'સારૂં' તેજ 'મ્હારૂં' ગણવાનું ગૌરવ મેળવે
તે જ આદર્શ સુંદરી સાચી શ્રાવિકા છે

* *

મનના વિચારો ને ભાવનાઓને જ

ધર્મ કર્મના બીયા માની
વિચારોને વિશુદ્ધ રાખવા સદાય
એ સાત્વિક ને નિર્દોષ આહાર કરે છે
રાજસી ને તામસી સ્વભાવ જન્માવનાર
તામસીક ભોજન નહિ પણ
બળ, બુદ્ધિ ને સાત્વિકતાવર્ધક
નિર્દોષ, સાત્વિક એ ભોજન કરે,
ચિત્ત શુદ્ધિ વિના જ્ઞાન નથી,
તેથી ચિત્તને શુદ્ધ રાખવા એ કાળજી રાખે છે
અને વાસના ત્યાગમા જ સાચી મુક્તિ માની
જીવનની રહી સહી વાસનાઓને ક્રમશઃ
ઓછી કરે છે
તે સાચી સુંદરી આદર્શ શ્રાવિકા

* *

શ્રાવિકા એ કોઇ

એક દેશ, સમાજ કે કાળની સ્ત્રી નથી,
એ તો સદાય અવન્વીન છે
સર્વ પ્રદેશ ની એ રાણી છે

સર્વે નમાજમા એનો અવતાર છે
એનો ઝબકાર બધાને આજે
પણ કોઈથી એ અજાતી નથી
જગતને સ્પર્શ કરે છે
છતા તે અતગથી, સૌથી અસ્પર્શ રહે છે
એ બધાને ભેદે છે, કોઈથી ભેદાતી નથી
કમળ મની કોમળ છતા વજ્રથીય હણાતી નથી
જીવનમા લજ્જાના ધામ હોય છતા
કોઈથી ડગી જાય તેવી તે પોચી નથી
એના મહત્વામથી મનુષ્ય સુસંસ્કૃત, સુશીલ
ને ઉન્નત બને છે
શુદ્ધ ને પવિત્ર મનોદશાને સૌ પાવન કરે છે
એ બોલે ત્યારે મનુષ્યોમા
ચેતન ને ઉત્સાહ રેડાય છે,
એ મૌન હોય ત્યારે પણ
તેના સૌમ્ય કાન્તિવાન ચહેરામાથી
ચેતનના ચમકારા–ચેતનના સદેશ સભળાય છે

* *

સુંદરીનુ નિર્મળ ચારિત્ર
એ જ સુદરીનુ સાચુ જીવન છે

શ્રાવિકાની નિર્દોષ મનોદના
એ જ શ્રાવિકાનો પવિત્ર ઇતિહાસ છે

* *

ફૂલની પાખડીથી યે કોમળાગી હોય, છતા
જેનુ શીલ અ ાની કારમી જ્વાળાઓમા
કચનવત પ્રકાશી રહે,
કસોટીના પત્થર પર તેનુ 'સુદરત્વ'
નોએ સો ટચનો ર ગ આપે
જીવનમા 'શીલ' ને પ્રતિ ણ જાળવ્યા કરે
5 કન્માયવા 'શીલ'ને નવપ લ્લવિત કરવા
જે અહોનિશ ભાવના ભાવે,
કાર્ય પ્રદેશે 'શીલ' ને કમીને C ત્વન બનાવે,
તે જ આદર્શ સુદરી સાચી શ્રાવિકા

* *

સંપૂર્ણ ઇચ્છાશક્તિ (Will) પૂર્વક
'સતીત્વ' ના અચળતા ઓઢવાથી
અગ્નિ તેને-સુદરીને પ્રજાળી શકતો નથી
લાલચો તેને લલચાવી શકતી નથી,
દારૂણ દુ ખના દાહ તેને પી ા ની શકતા નથી

આદર્શ શ્રાવિકા દયાની દેવી હોય
અનુકંપા એના અંતરમાં છલોછલ ભરી હોય
જગતના દુ:ખી જનોને જોઈ એ પીગળતી હોય
અંદરની આર્દ્રતા તેને 'દાન' તરફ દોરતી હોય
એ દાન કરે દયાપાત્રોને—
દયાપાત્રોનેય 'દાને શ્રી' બનાવવા
રોટલાના ટુકડાઓ નાખી નાખીને
સદાય કંગાળ સ્થિતીમાં
દયાપાત્રોને 'હીણુજી' રાખવા તે નજ ચાહે
દયાપાત્રોને સદાય 'પાંગળી' દયાપર
જીવવાની સ્થિતિમાં રાખવાનું 'પાપ'
તે ન જ સેવે !
તેથી સુંદરીની દયા, દયાપાત્રને આગળ ધપાવે
ઉન્નતિના માર્ગ પર વાળે
તેને યોગ્ય સ્વતાપ્ય દોરી જાય ને
પ્રામાણિક 'જીંદગી' ધો આ જીવિમ
ચલાવવાનું શીખવે !

* *

આદર્શ સુંદરીના શબ્દકોષમાં
'નિરાશા' ને સ્થાન નથી
'પાખંડ'ના પડછાયાનો સ્પર્શ નથી
'ગુલામ' જીવનની કલ્પનાય નથી
એ તો સદાય આશાભરી સુન્દરી
પુણ્ય ને પવિત્રતાના પ્રતિબિંબ સમી સુંદરી
સ્વપ્ન આગનુ ઉડતુ પંખી તે શ્રાવિકા!

*　　*

હિંસા શબ્દનેય તે ા

મનોરાજ્યમાંથી દેશવટા મળેલા હોય
મન, વચન, ને કાયાથી કોઈનેય
દુઃખ ન દેવાના હોય તેને 'અભિગ્રહ'
કપટ કે માયા
દગા કે સૂગની
અસત્ય ભાષણ કે નિંદાના દૈત્યોને
તેના આદર્શ જીવને હણ્યા હોય,
પોતાનુ ને પરનુ ભલુ કરવુ
એ જ સુંદરીની–શ્રાવિકાની–સુંદર 'ધૂન' હોય

*　　*

યૌવન સુલભ ઉત્સાહ, જવલંત બુદ્ધિબળ,
પ્રખર આશાવાદ, ગગનવિહારીપણું ને
હૃદયની ઋજુતાના સુંદરીમાં દર્શન થાય
આત્મ સૌંદર્યની સ્પર્ધા કરવાની
ઈચ્છા જાગૃત હોય
ગુણાનુરાગ દૃષ્ટિથી 'ગુણ' જ માત્ર
પી જવાની ગુણવંતી મનોદશા હોય,
ને તેનામાં નીર-ક્ષીર પારખવાનું
હંસનું વિવેકભર્યું જ્ઞાન હોય
વિષાદની છાયાય શ્રાવિકાને ન સ્પર્શે
તુચ્છતાની ડાકીનીઓ દૂરથી નાસતી ફરે
પામરતા કે માનસિક નિર્બળતાનો
તેનામાં સંપૂર્ણ અભાવ હોય
નિરાશ 'હૈયાની' એ સુંદરી એક આશા છે
અંતરના અનેક ઉન્નત આદર્શોની ભંડારીણી છે
મનમાં અનેક ભવ્ય સ્વપ્ના ભર્યા છે
ઉત્સાહનો તો એ ઉછળતો મહાસાગર છે
ગગન-વિહાર ઉંનત માર્ગ વિહાર
એ તેનું સાચું 'સામાયિક' છે
'સમતા'ના એરોપ્લેનમાં ઉડ્ડયન

એજ તેના ‘શ્રાવિકાધર્મ’નો મહાસિદ્ધાંત છે

*   *

સાચી સુંદરી—શ્રાવિકા

દુન્યવી તુચ્છ ઝગડાથી સદાય દૂર રહે
છતાં અન્યાયની સામે અવિરત ઝૂઝે
જીવન પરમાર્થને સમજે
જીવનને ક્રિયા માર્ગે પરમાર્થમાં વહેતું રાખે
‘પ્રમાદના’ પાપને તે પાતાળમાં દાટે
‘જડવાદ’ને ઉખેડીને ફેંકી દે
આધ્યાત્મિકતાના આભાન બધવા
પ્રાણઘાતક જડવાદથી સદાય દૂર રહે
આત્માની ‘અનંત શક્તિ’ઓ તે સમજે
એ શક્તિને સ્ફુરાવવા–પ્રગટાવવા મથે
કર્તવ્યની વેદીપર ‘હોમાઇ’ જવાનું ચાહે
ને ‘કલ્યાણ’ની કયારીઓમાં
પગલાઓ પાડતા પાડતા જીવે તે સુંદરી
એ જ આદર્શ શ્રાવિકા

*   *

સુંદરી શાંતિનું સાક્ષાત્ સરોવર છે

એ ઘડી ઘડીમાં ઉત્કેગય નહિ
કે વારવાર ' અશાતિ 'ના તાવડે તળાય નહિ
એ તો શાત-સૌમ્યનાભર્યા ચહેરે શાત હોય
" શાતિ ! શાતિ ! શાતિ !
જગતના થાકેલા પ્રવાસીઓ
થાક ઉતારવા અહીં આવજો !
સુન્દરીના શ્રાવિનાના—જીવનનીરે શાતિ છે
ત્હમને તે પવિત્ર શાતિના જ પાન કરાવશે
ત્હમારા થાક ઉતારશે
સાચી શાતિ—ચેતન ભરી શાતિના
સાચા પિપાસુઓજ તેના પાન કરશે '
આ સુન્દરીનો સદેશ છે
પણ પણ !
સુદરી વિફરે ત્યારે ?
તેના ચારિત્ર કે ગૌરવને જોખમાતુ બચાવવા
શ્રાવિકા વિફરે ત્યારે ?
ત્યારે એની આખમાથી તણખા ઝરે
બળબળતા અગારાઓ તેમાથી છૂટે
પુરૂષનુ પૌરુષ ઢગલો થાય
ગાત્રો શીથીલ બની જાય,

મર્દો ને 'મર્દાનગી' છોડી ચાલી જાય,
ચોમેર વિજળી-વિજળી પ્રસરે
ને અગ્નિ અસહ્ય હોય
એનો તાપ જોનારને પ્રજાળતો હોય,
ને સુંદરીના 'શીલ' ની
ગૌરવતાથી પ્રતિષ્ઠા કરી,
હસતે વદને પાછો ચકેવાતો હોય
તેવી એ માનવીઓ!
સુંદરીને સતાપશો તો—
સુંદરીના ચારિત્રને સ્પર્શવા જશો તો
ભૂંડે હાલે હારી મરશો,
સુંદરીના તેજને—ચારિત્રને વિકસાવશો તો
સુંદરીના આશીર્વાદ
તમારા ચહેરાપર 'જય'ની જ્યોતિ સ્થાપશે
અંદરના આત્માની કાંતિ બહાર ખેંચી લાવશે
હૃદયમાં રમ્ય લહરીઓ પેદા કરશે,
ને જીવનમાં ગમ્મતજનીના ઝણકાર થશે!

* *

સુંદરીના સત્કારમાં—

સૃષ્ટિના સૌભાગ્ય જળ ઉભરાતા હોય
શ્રાવિકાના ગૌરવ વિકાસમા જ
દોઝખની 'સાચી દુનિયા' બનતી હોય !

* *

સુંદરીની આતર–શાતિય એવી પ્રબળ હોય
કે મનુષ્યોના જહમ્ ગળી જાય
સુંદરીનો તાપ એટલો મ્પ્ત હોય કે
પાખડીઓના પુદ્ગલોય પીગલી જાય !
એના તાપની જ્વાળા દીશાઓને ડોલાવે,
એની શાતિના હીમ ગમે તેને ઠારે

* *

સુંદરીના ઉચ્ચારણો
મધુરપની મૂર્છા પાય
જગતના ક્લેશ કકાશને હટાવી તે
માધુર્યની ગેબી પાખ પર ઉડાડતા હોય !

* *

એ જ સાચી સુદરી–શ્રાવિકા છે કે
જેનુ વ્યોમ જેટલુ વિશાળ હૃદય હોય,
'સવ કલ્યાણ' ચાહતી તેની ચક્ષુઓ હોય,

'શ્રી ભાવ ' ના ગૌરવથી તે છલબલાતી હોય,
વીરજનની (વીર+અંગના) વીરાંગના બની
ફૂલ શી મધુરી ફોરમતી ફોરમતી
સિંહણના જેહેના કોમળ કંઠમાંથી નિકળે
પડકાર !
સિંહનાદ ઝીલી શકે, ને
સિંહણ ગર્જન કરી જાણે
વિમલ સ્નેહાંજલીથી પતિના પાય ધોવે, ને
વિશુદ્ધ પંચામૃતથી પતિના હાથે અભિષેક કરાવે
'પુરૂષ' ના કાર્યોની મુગી પ્રેરણા બની
પુરૂષની પેદાશનેજ જાળવી જાણે
એના હાસ્યે હાસ્યે દુઃખના ડુંગરાઓ તૂટે
એના રોષે રોષે કામીઓના કામ બળે,
સંસારના ક્ષેત્રે સૌને ક્ષમા કરતી સંચરે
અક્ષમ્ય હોય ત્યાં દંડ વસુલ કરી–
ક્ષમાના શસ્ત્રને ઔર ધારદાર બનાવે !
ક્ષમા એ વીરાંગનાનું ભૂષણ ખરૂં
પણ નિબળતા પ્રેરીત
ક્ષમાના દાયે ઉભતા પહેલા તે અગ્નિમાં પ્રવેશે !

* *

સુંદરીના નેવાભાવી હાથમા
ચહેચહ ભરી હોય મૃદુતા
એના સૌદયને લાગી હોય
મર્યાદાની મજબૂત લગામ !
એની 'આખમા' ને રીતભાતમા
શરમ, મર્યાદા ને મ્હલાજો હોય
છતા 'લાજ' રૂપી દભીવાડ બાધી
સાચી સુંદરી
ખીલતા સાદયને ગોધી ન રાખે,
વિકસતા 'સ્રીત્વ ને કરમાવી ન નાખે
એ તો સદાય
નિદોષ સ્વાત યની રોશનીમા
પોતાના 'પોતાનત્વ'ને ઉજાળવા મથે
નિત્ય યૌવનની ભાવના ભાવે
નબળાઈ ને ઘડપણનો વિચાર સરખો
ન કરે !
યૌવન–નિષ્કલકિત–મધુર યૌવનના જ
સ્વપ્ના સેવે
ખુશમિજાજ રહેવુ ને

જીવનકલા ખીલવી સૌરભભર્યું બનવુ,
એ તેનુ નિત્ય રટન હોય
બ્હેનને-નુકશી નિયમિત કરે,
આત્માને સદાય પ્રફુલ્લિત રાખે
સુન્મણિય નવ પ્રેમામૃત જીવનના
ગ્રચેતન પીવા ને પાવા એજ તેનુ કાર્ય હોય,
મનમા આત્મ સન્માનની ભાવના જાગૃત રાખી
સનારની પોતાનેજ વિધાતા માને તે જ
આદર્શ શ્રાવિકા

* *

સ્ત્રીજાતિની ઘોર અવદશાથી
જેનુ અતર સળગી ઉઠે, સળગતુ હોય,
પુરૂષ જાતિના વાયડા ને દભભર્યા
પાપીને એકતરફી વિચારો જે
'સ્ત્રીત્વ'ને અપમાનતા હોય-હણતા હોય
તેનો નાશ કરવા જે કમર કસે
હેતુ વગરના જીવનના દસરડા કે
'તાબેદાર પ્રાણી' તરીકેની પુરૂષોની ગુલામીમા-

જીવતા પીલાવાની ઘાણીમાથી મુક્તિ
મેળવવા જ એ
જરૂર પડે ત્યા બહાદુર 'બળવાખોર' બને
રાતદિન મુક્તિનીજ માળા જપે,
'સ્રીત્વ'ને ઉજાળવાનાજ હરનિશ સ્વપ્ન સેવે
સ્રી જાતિની શ્રેષ્ઠતા સ્થાપવા યત્ન કરે,
ને પોતાની સામે બૂરી નજરથી જોનારને
તમાચો લગાવી
ઠેકાણે લાવવાનુ સામર્થ્ય ધરાવે—
તે જ સાચી સુદરી
એ જ આદર્શ શ્રાવિકા !

*　　*

સમાજ સમુદ્રની સપાટીપર દૃષ્ટિગતી, જે
આ, 'સબમરીન'
૮ી સાચી

સમાનવયી સાથે સુંદરીનો ભગિનીભાવ હોય,

મોટા સાથે પુત્રીભાવ હોય,
નાના સાથે માતૃભાવ હોય,
ને પતિ સાથે હોય 'મિત્ર ભાવ' !

*   *

કુંદનની 'આગીથી' સુંદરી કદીય શોભાય નહિ

કે ઘરેણાં ઘડાવી
દેહપગ લદવાની નબળાઈ એ સેવે નહિ
સોનું દેખી તેનું ચિત્ત ચળે નહિ—
    હરખાય નહિ, કે
સોના વિનાની તે કરમાય નહિ
સોના ચાંદી હીરા મોતીના ઠઠારા
એ ઉપર ઉપરના બધા 'ગીલીટો' છે
જે ખુદ 'હીરા' કે 'સોના' રૂપી હોય
તેને 'ગીલીટ'ના મોહ હોય નહિ
તેથી સુંદરી સૌભાગ્ય પૂરતાં જ
આભૂષણોમાં પોતાનું ભૂષણ માને !

*   *

સાચી સુંદરીઓ

વિશ્વ સંસ્કૃતિને હથેળીમાં રમાડે,
સમષ્ટિ ભાવનામાં પોતાના વ્યક્તિત્વને સમાવે !
જગત આખામાં ' પોતા 'ને વિસ્તારે
ને નવનવા જમાનાની અદ્‌ભૂત સ્ત્રી થઇ
પોતાની પ્રેરણા ને સલાહ માટે
મહઝ તા માનવોને દોડાવે–જ ખાવે
તે જ આદર્શ શ્રાવિકા

* *

આદર્શ સુંદરી શ્રાવિકા

સ્ત્રી ' સ્વાત ત્ર્ય 'ને સ્ત્રીઓનો જન્મસિદ્ધ
હક્ક માને
એને ગ ધાતી ગમાણે બાધવા, કે
સદાય ' ગુલામી 'માં જકડી રાખી
સદાય પોતાના મનસ્વી તરગ પર જ
સ્ત્રીઓને નાચવાનુ કહેનાર
મોટા ગુલામો–મનુષ્યોની સામે જગ ખેલે !
' સ્વાતન્ત્ર્ય ' સ્ત્રી સ્વાત ત્ર્ય, ને પછી જ

રાષ્ટ્ર કે માનવમુક્તિ, એ મત્ર ભણતા ભણતા
જીવનમા 'સ્વત ય' ભાવનાને સિદ્ધ કરે !
સ્ત્રીને 'સેવિકા'નુ નામ આપી
ગૃહ, કુટુબ કે દેન મર્યાદા (!) ના નામે
મનસ્વી પીંજનમા ન પૂરી શકાય
એ પણ જગતનુ એક સ્વત ત્ર પખી છે
તેને પણ લાગણી ને સ્વતત્ર ભાવના છે
તેનામા પણ સ્વમાનપ્રિયતા ને ગૌરવ છે
એટલુ સાચુ સુદરી જગતને બનાવે
અડધા અગને-પક્ષઘાતથી પીડાતી દુનિયાને
એ મહા દર્દથી બચાવે તે જ શ્રાવિકા

*

શ્રાવિકા એ કેવળ સ્તવનો કે
સઝાયો ગાનારી પોપટી નથી,
કે કેડે કુચીનો ઝુમખો ઘાલી ફરનારી
વેવલી વાણીયણ નથી
આત્મસન્માનને ભસ્મ કરી
કેવળ પતિના પગ દાબવા આણેલી
જીવનભરની ચાકરડી નથી

એ તો શુદ્ધ દિલનો સહચાર ઈચ્છનારી
સહચારિણી છે
ઉન્નત પ્રકારનો 'મિત્રધર્મ' બજાવવા ધારે છે
ને ગંધાતા જગતમાં મધુરતાની રેલ રેલાવવા જ
જેનું આગમન થયું છે તેજ સુંદરી શ્રાવિકા છે

* *

એકનિષ્ઠા તેના જીવનમાં હોય

નમ્રતા ને વિવેકથી દુ:ખો સહે,
ધીરજથી સંસાર ચલાવે, સંસારપથ કાપે
પણ શ્રદ્ધા ને સ્નેહથી અન્યાયો સામે
કળા ને બહાદુરીપૂર્વક 'બંડ' જગાવે
તેજ સુંદરી શ્રાવિકા છે

* *

આત્મભોગ એના ડગલે પગલે હોય,
પ્રેમ ખાતર 'સહવા'નું તેને વ્રત હોય,
સ્નેહ ને સહિષ્ણુતાથી
સંસારના તાપો ગળી જાય, દુ:ખો પી જાય
પણ 'સહવા ખાતર સહવામાં'

એનુ પ્રતાપી વ્યક્તિત્વ સોળે કળાએ
સામનો કરવા દોડતુ હોય !
ને ગુલામીના ભડકા ઓલવીને પાછો
શીતલ ગંગા માફક વહેતી હોય
તે જ સાચી સુંદરી

* *

શ્રાવિકા એ રાષ્ટ્રના ભાગ્ય ઘડનારી મહાદેવી છે
યુગના પડઘાઓ જીલી
યુગબળ સરજાવનારી પ્રેરકશક્તિ છે
જીંદગી એ તેની એક રમ્ય રમત છે
દાંપત્ય એ તેનો એક મંગળ યોગ છે !

* *

આદર્શ શ્રાવિકાને
જીવતર કરતા 'ચારિત્ર્ય' વહાલુ છે,
ફેશન કરતા 'શીળ' પ્યારુ છે
પવિત્રતા સાચવવા માટેજ તેનુ 'લાવણ્ય' છે
પરદેશી બનાવટ બગીચા કરતા
સ્વદેશના 'ગ્રુવગડા' ત્હેને વ્હાલા છે

વ્યર્થ અલંકારોના આડંબર કરતા
સાની રીતીએ
એક પતિની મીઠી 'દોસ્તી'માં તેને મજાહ છે
જીવન વાસનાના દૈત્યોને જીતી તે
દિલમાં દેવોને વસવાનું શુદ્ધ સ્થાન બનાવે
જ્યાં 'દેવ' ત્યાં 'દૈત્ય' નહિ
દૈત્ય ત્યાં દેવના આગમન નહિ
તેથી દેવને સ્થાપવા અંતર શુદ્ધ કર્યાં કરે
દેહ સાથે આત્માના યૌવનને જાળવે
વિમળતા ને સાત્વિકતાનો સંચાર કરાવે
ને શુદ્ધ ચારિત્રની સુવાસથી
જીવનને મઘમઘાવે તે સુંદરી ! સાચી શ્રાવિકા

* *

સુંદરીનો ધર્મ એટલે Duty ફરજ
માનવતાનો વિકાસ
એવા અસાધારણ ધર્મનું રાગ તથા
તેજસ્વીતાનુ મિશ્રણ,
તે જ આદર્શ શ્રાવિકા !

સાચી શ્રાવિકા
રમીલી, ડાહી, ને ચતુર હોય
ધર્મ ને કળાના સસ્કારથી એ દીપતી હોય
માનવ સઘને વધારે સુદર ને
કલ્યાણમય જીવન તરફ દોરી જવાને જ
દોડતી હોય
સમાજના પુનર્વિધાનમા પોતાનો
અરધો હિસ્સો માની
જ્યા જ્યા પદ અન્વરે ત્યા ત્યા
ઉન્નત 'સ્ત્રીત્વ' ની છાપ માગ્તી હોય
ને સગીત સાથે જેના અવયવો ડોલતા હોય,
તે જ સાચી સુદરી આદર્શ શ્રાવિકા!

* *

સ્ત્રીનુ જીવન એ
સમર્પણનો જીવત ઇતિહાસ છે.
સ્નેહીઓ-જે-પતિમાટે મરી ફીટતુ
કોમળ ચેતન છે
પુરૂષના સાહસ ને સૌજન્યનો
વિકાસ કરનારી એ પ્રબળ શક્તિ છે

સુશીલતા ને શાણપણાનુ એ સોનેરી પુસ્તક છે
પોતાની તમામ ઇંદ્રિયોની એ સ્વામીની છે
નિર્દોષતા ને દીર્ઘદર્શીપણું એના બે અનુચરો છે
બધા ગુણોનુ સમતોલપણું
એ જ સુંદરીનુ સાચુ જીવન છે!

* *

સુંદરીનુ જીવન એ રસ અને તપની લીલા છે
વફાદારી ને પ્રેમની પરિસીમા છે
એના રસના સરોવરમા
નીતિના નાવડા ફરતા હોય
તપના કાંઠાઓ વચ્ચે
રસની સરિતાઓ વહેતી હોય
પ્રેમ પરિમલના પ્રદેશે
ત્હેના પુણ્યશાળી જીવનના વિહાર હોય
વફાદારીના વાવટા નીચે જેનુ
'વિશ્વાસુ' દિલ ખેલતુ હોય, તે આદર્શ સુંદરી

* *

સુંદરી, સાહિત્ય રચે નહિ
સાહિત્યના ઉપરચોટીયા અક્ષરો ઓળખે નહિ

કારણ ! એની સમસ્ત જીવન લીલાજ
સાહિત્યમય હોય છે,
એની જીદગીની પ્રત્યેક કળાજ
ખુદ કાવ્યમય હોય છે
કાવ્યો ને સાહિત્ય તેનાથી ભિન્ન નથી
કાવ્યનીજ સ્વય એ ગગા છે
સાહિત્યનીજ સ્વય એ સૃષ્ટિ છે
તેથી સુદરી એ
સાહિત્યની સર્જક નહિ પણ પ્રેરક હોય છે
કાવ્યની રચનાર નહિ, પણ
કાવ્યની ઉંડી ખાણ છે

* *

આદર્શ સુદરી

'આત્મ રમણ'ની અનન્ત ક્રિયા કરતા કરતા
દેહની નશ્વરતા ક્રમશ સમજે,
આત્મા ને દેહના ગુણો વિચારે
સ્થિર ને અસ્થિર વસ્તુનો વિવેક કરે
આત્માના ભર્યા ભડારો નીરખે
આત્માની સાથે અનત લીલા કરતા કરતા

આત્મરસમાં તન્મય બને તે આદર્શ શ્રાવિકા

*

આત્માને અમર માની
આત્માને જ જ્ઞાન સ્વરૂપ સમજી
આનંદમાં-ચિદાનંદમાં તલ્લીન રહી
જે સુંદરી આત્મવૈભવથી જીવ્યા કરે
તે જ આદર્શ શ્રાવિકા

* *

આદર્શ દમ્પતિ એટલે ?
સમાગમાં વસેલી ત્યાગની બે મૂર્તિ !
એ ત્યાગ એટલે ઘરબાર છોડી
હિમાલયનો નિવાસ નહિ,
કે ગેરૂઆ કપડાનું પરિધાન નહિ,
પણ તેમનો ત્યાગ એટલે
પોતાની જાતને સર્વ સંસારની-
બધા સ્વાર્થિ સબંધોથી પર રાખવી,
ચિત્તને સ્થિર કરવું, શાંત કરવું
જીવનને ઉદ્વેગ તથા ચંચળતા રહિત બનાવવું તે
અને કોઈપણ સંજોગોથી ક્ષોભ ન પામવો

એ જ તેનો સાચો ત્યાગ
એ ત્યાગ એ જ તેમના સંસારની
વિજય ચાવી છે
'અધોગમન'ના માર્ગ દોરી જતી
સર્વે ભાવના, વિચાર ને કાર્યોનો ત્યાગ
એ જ તેના સંસાર-યાત્રાનું સફળ ચિન્હ છે

*

પ્રત્યેક પત્ની પતિની તારક બને,
ને પ્રત્યેક પતિએ પત્નીના તારક થવું ઘટે,
તો જ સંસાર સાગરમાંથી તરી શકાય!

* *

પતિ પત્ની બન્નેનું પરસ્પરનું આકર્ષણ
એકબીજાના આન્તરિક તત્ત્વ, આંતર જીવન
આંતરશક્તિ,
અને અંતરાત્મા પરવી જ જ્યાં થાય
દૈવી ચીજ તરફ જ બન્નેનું સ્વભાવતઃ ખેંચાણ હોય
પત્ની 'નરકના દ્વાર'ને બદલે
પોતાના પતિને પરમાત્માનો સાક્ષાત્કાર
કરવાના દર્પણ રૂપે જ ઉપયોગમાં આપે!
અને પતિ પણ નરકના દ્વારને બદલે

આત્મ દર્શન કરવામાં આરીસારૂપ બની રહે
એ જ સાચું દૈવી દાંપત્ય !

* *

સાચી સુંદરી

અહર્નિશ એવા દાંપત્યને મ્હાલે
પતિને પ્રલોભનોથી બચાવે
પતિને ગુલામ થતા અટકાવે
જીવનમાં જ્યોતિઓ પ્રસારી ક્રમશ
અંતરાત્માના સાક્ષાત્કારની નજીક પહોંચે ને
પહોંચાડે
ઉન્નતિ ને સત્યના માર્ગ તરફ દોરે
પોતાના ને પતિના
આધ્યાત્મિક વિકાસમાં એક બીજાને
સાધન રૂપ માને
આવી પડતા વિઘ્નો કે ઉપાધીઓને વધાવી
માનસિક શક્તિ ખીલવવા સારૂ તેને
હથીયાર બનાવે
પોતાના કલ્યાણનો સમાવેશ વિશ્વના
કલ્યાણમાં કરે
વિશ્વ સામે એકતાર બને
પતિ ને પોતાની વચ્ચેની અભેદતા ટાળે

વિશ્વવ્યાપી પ્રેમમાં પોતાના દાંપત્યને ઝબોળે,
ને પોતાના જીવનમાંથી પ્રતિપળ
શક્તિ, ચૈતન્ય ને પ્રભુતા ઝરાવે
તે આદર્શ સુંદરી શ્રાવિકા !

* *

એ સુંદરીનો જીવન-ત્યાગ
વર્તમાનને પવિત્ર બનાવે !
જગત સાથે આધ્યાત્મિક સંબંધ માત્ર
હોવાનું સાચું 'ભાન' જગાવે
બધા બધાંજ, વિશ્વના પ્રત્યેક પરમાણુંમાં !
એ પ્રભુ-પરમાત્માનું દિવ્ય દર્શન કરવા જ એ
પોતાના આત્માને બીજા આત્મા સાથે મીલાવે
અને સર્વે ભેદતાને ખાખ કરી અભેદતા મેળવે !
આવું ઉચ્ચ જીવન
જે પતિ પત્ની જીવી રહ્યા છે
તેજ સાચા લગ્ન-એજ પરમ યોગ ! એજ સ્વર્ગ !
એ આદર્શ શ્રાવિકા પોતાનો આત્મવિકાસ કરવા,
'સમનોવૃત્તિ' જાળવવા સદાય
કાળજી રાખે છે
'આત્મભાન'માં જ નિશદિન રમણ કરે

સમાન ગુણી સાથે મૈત્રી ભાવના
દુઃખી ને અજ્ઞાન જનો તરફ કારૂણ્ય ભાવના
ઉચ્ચ જ્ઞાની–ગુણી સાથે પ્રમોદ ભાવના
ને હલકા જનો તરફ 'મધ્યસ્થ' ભાવના
ભાવે છે
ને સદાય જીવનના ઝરામાં
પ્રફુલ્લતાપૂર્વક વહે–જીવે છે
તે પવિત્ર સુંદરી તેજ આદર્શ શ્રાવિકા

* *

સાચી સુંદરી સ્વર્ગીજીવની પરમ જ્યોતિ હોય,
નવચેતનની વહેતી ગંગા હોય
સંસ્કૃતિની ભાગ્ય વિધાત્રી હોય,
આત્માના નંદનના પુષ્પે ખીલવનારી
માલણ હોય !

* *

પ્રેમ એ તેના જીવનનો ઉચ્ચતમ આનંદ છે.
સરળતા એ તેના જીવનનો 'શિણગાર' છે
એનો નિર્લેપ સહવાસ
જ્ઞાનને ઔર શાંતિ આપે છે
તેની દરેક પ્રવૃત્તિ ને ભાવના

જીવનમા રન ને કળા
અદ્દભુતતા ને ભવ્યતા ભરે છે

*　　*

સુંદરી સૌદર્યથી મોહાતી નથી, કે
સૌદર્યમા, વ્યક્તિત્વને ભૂલી લપેટાતી નથી
કારણ એ જ ખુદ સૌદર્ય તત્વોથી ઘડાયલી છે
તેજ ખૂદ આત્માના સૌદર્યથી છલકાતી હોય છે
સૌદર્યની જ એ રાણી હોય છે
જેથી તે સૌદર્ય—અંદરના સૌદર્યને જ જખે છે

*　　*

ભીતરનુ સૌદર્ય જેનુ
છનમાઈ જતુ હોય તે સુદરી !
તે આદર્શ શ્રાવિકાના જીવન પર
'શીલ નો ધ્વજાગરો હોય છે
તેથી ત્હેનુ 'જીવન' નિર્મળ સુદર છે
ત્હેના વિચારો પાછળ
વિનય ને નમ્રતા હોય છે
સ્વતત્રતા ને સૌજન્યના હોય છે,
તેથી એ ભવ્ય ભાસે છે
એના 'શીલ'ની નિર્મળ રોશની આગળ

જગતના બધા તેજ ઝંખા પડે છે
તેથી જ એ તેજસ્વી લાગે છે !

* *

સાચી સુંદરીને સત્તાની પરવા નથી,
એનુ ગૌરવવંતુ ચારિત્ર જ
સર્વત્ર સ્વાભાવિક સત્તા જમાવે છે
આત્માનો અવાજ (Voice of Inner Soul)
સાંભળવા તેના કાન સદાય તૈયાર હોય
એ આત્માના પેગામ પ્રમાણે જ
સુંદરી પોતાનું જીવન ઘડે છે
પોતાના જીવનમાં પ્રતિપળ નવા નવા
રંગો ઉતારે છે !

* *

સુંદરીના આત્મામાંથી
અમૃતધારાઓ છૂટે છે
નિર્મળ દ્રષ્ટિએ પીનારને 'અમૃતમય' બનાવે છે
તે આદર્શ શ્રાવિકા છે

* *

સુંદરી આદર્શ શ્રાવિકા
પોતાને જ સ્વર્ગની રચનારી માને

પોતાને જ પોતાની 'તારક' સમજે
પોતાને જ પોતાની દેવી સમજે
અને પોતાની દ્વારાજ
મોક્ષની સિદ્ધિઓ સાધવા મથે

* *

સુંદરીના શીલના સોદા ન થાય
એના સૌદર્યના બજાર ન ભરાય
સ્ત્રીની નમ્રતા ને વફાદારીને
દુર્વ્યય દુષ્ટતાથી ન ઠગાય,
ધમકીઓથી એના 'જીવન ધન'ને
લૂટી ન શકાય
લોભોથી તેના ચારિત્રને લલચાવી ન શકાય,
વાસનાથી એની પવિત્રતાને અભડાવી ન શકાય
ખુશામતથી સુંદરીને જીતવાનુ અશક્ય હોય
એ તો શીલ આગળ સૃષ્ટિને ય લાત માર,
ધમકીઓને ય ભસ્મ કરી
'જીવનધન' 'જતના'થી જાળવે,
ને આનંદથી-ગૌરવથી, પ્રફુલ્લતાથી રહે,
તે સુંદરી આદર્શ શ્રાવિકા

* *

શીલ તેજ જેના નામે રોમમા વસ્યું છે
ને સેવા જેની ભાવના છે તે સાચી શ્રાવિકા છે

*   *

એના એક જીવન સાગરમા
અનેક નાના મોટા તરંગ હોય,
રસિકતાને ત્યાગ નો યોગ હોય
પ્રેમ ને પરોપકારની સુગંધી હોય
આત્મ કલ્યાણ ને વિશ્વ કલ્યાણની
મધુરી ભાવનાઓનો ત્રીવેણી સંગમ થાય
એ સરિતામાથી
જડતા ને સ્ત્રીયલપાક તણાઇને ઠાઠે ઉતરે,
શુભ ને ચેતનના હોજકાઓ ફરતા હોય,
કુદરતી જીવનની તાજગી
તેના નાવને આગળ ધકેલતુ હોય,
સત્ય ને શુદ્ધિના હલેસાથી
સંસારના જળ એ કાપતી હોય
તે આદર્શ સુંદરી સાચી શ્રાવિકા છે

*   *

સુંદરીનુ જીવન ચોમેરથી પાગરે,

તત્વે તત્વમાથી પ્રેરણા પામે
પોતાના ચારિત્રથી સૌને વશ કરે,
વાણીની મીઠાશથી માનવોના વિષ ઉતારે
દિવ્યતાના ગાનોમા
એના આત્માના પ્રત્યેક પરમાણું મસ્ત રહે
પોતે ' નમાવી ' નહિ પણ સદાય મહાન્ થવા
સરળતથી છે એવી ભાવના ભાવે
તે આદર્શ શ્રાવિકા

*   *

દુનિયાના દર્દો ને જગતના જખમો
જોવાનુ સુંદરીમા ' જાગૃત ' હૃદય છે,
તે દર્દોને મીટાવવા–
જખમો પર મલમપટ્ટા કરવા–સસારમા
તે સેવાની ' ભેખધારી ' બની સેવા કરે છે

*   *

'મિથ્યાભિમાન ' શ્રાવિકાથી દૂર હોય
માયાવી અન્તરથી દૂર તેનો નિવાસ હોય !
નિર્માલ્યતાની કલ્પનાથી ય ભાગતી હોય,
ને અકુદરતી જીવન કરતા તો
મૃત્યુ શોધતી હોય !

*   *

નિંદકની વાણી શ્રાવિકાને નિસ્તેજ ન કરે,
પ્રશંસકનાં પુષ્પોમાં સુંદરી 'વ્યક્તિત્વ'ને
ન હારે,
અધિકાર બળના તે બીરૂ મગરૂરી ન બને,
'અધ્યાત્મ'ને નામે કાયરતાના અંચળા ન ઓઢે
સંતોષને નામે કર્તવ્યની શિથિલતા ન સેવે
પ્રેમના નામે 'વિકાર'ના ઓછાયે ય ન ઉભે,
તે આદર્શ સુંદરી શ્રાવિકા

* *

સુંદરીના-સાચી શ્રાવિકાના સૌજન્યને
છેડો નથી
તેના ઉડ્ડયનનો અંત નથી
એ ઉડે છે 'ઉર્ધ્વ ગમન'ના માર્ગે
સૌજન્યથી એ સંચરે છે સંસારને સ્વર્ગ
બનાવવા,
ને સ્વર્ગમાં મુક્તિના અતિ બિંદુ વર્ષાવવા

* *

સુંદરી તો સદાય
સ્વચ્છંદતા સામે બળવો જગાવે
અપવિત્ર વિચારો સામે બંડ ઉઠાવે

'વ્યસન' કે 'સુસ્તી'ના દાનવને હણે,
અને ઓછામા ઓછી 'જરૂરીયાત'થી
જીવન પ્રવાહમા વહે-જીવન જીવે —
ને સયોગોની સ્વામીની બની
પ્રાપ્ય પ્રસગો પર ખૂબ પ્રભુત્વ જમાવે,
તેજ આદર્શ સુંદરી શ્રાવિકા

* *

જીવનના બાગની જે પોતાને
આદર્શ 'માલણ' સમજી
જગતમા સુંદર ફૂલો સરજાવી
દુનિયામા સુગધી ફેલાવે છે,
વિશ્વ સાથે આત્મ મૈત્રી સાધે છે
ને પોતાના અદરના— મત કરણના
દેવ મદિરમા પોઢી 'વિશ્વ'ને તેમા
પધરાવે છે
પોતાના વિચારોમા વમેલી પ્રખર
'શક્તિ' તપાસે છે
ને વિચારોમા 'ઈચ્છા શક્તિ'નુ આરોપણ
કરે છે
તેની આત્મશુદ્ધિની ચાદની
વિશ્વને ખૂબ ઠડક આપે છે

સંસારમાં જેણે જીવન જીવી બતાવ્યું છે
સંસારના મોહમય આકર્ષણો
ને તેના ભયંકર વમળોથી પર થઈ
દૂર વસી છે તે સુંદરી
ધન્ય છે! શ્રાવિકા ધન્ય છે

* *

જગત એવી સુંદરીનું આજે તરસ્યું છે
જગત એવી 'શ્રાવિકા'ને જોવા ઝંખે છે
સુંદરીઓ! જગતની પ્યાસ ક્યારે બૂઝાવશો?
તમારા દર્શને દર્શને
માનવલોક પાવન થશે, પવન બનશે
તમારા 'સૌંદર્ય'ના સ્પર્શથી
જગતની ઝેર પ્યાલીઓ ઢોળાઈ જશે!
તમારા-ઓ આદર્શ સુંદરીઓ!
તમારા અવતારે અવની ઉજળી થશે

* *

આદર્શ શ્રાવિકાનો દુનિયામાં દુષ્કાળ છે,
દુષ્કાળને સુકાળ ક્યારે બનાવશો!
ત્હમારા અંતરના અમૃતે
આ પૃથ્વી રસબસથી ફળદ્રૂપ થશે,
ને થાકેલા જગતને વિસામો મળશે
કહો! ક્યારે દર્શન દેશો?

ધન્ય છે એ સુંદરીને
ધન્ય છે એ સુંદરીના સુંદર પવિત્ર આત્માને !

* *

ધન્ય હો ! ધન્ય હો ! સંસારના સુંદર તત્ત્વો
પીનારી ને પાનારી
આભળીને સમજાવનારી
એ શ્રાવિકાને ! આદર્શ સુંદરી શ્રાવિકાને

* *

સુંદરીના પૂજનમાં જ
સૃષ્ટિનું ભાગ્ય પાનું ઉઘડે છે,
સુંદરીના આદર્શ શ્રાવિકાના સત્કારમાં જ
સ્વર્ગના વાયુ પૃથ્વી પર ઉતરે છે
એ દિવ્યતાની પિપાસા લાગી હોય,
તો સંસારમાં સાચી સુંદરીઓ સરજાશે !
સાચી શ્રાવિકાઓના અવતરણો જ
આ અંધારી દુનિયામાં
અજવાળાં અજવાળાં-પ્રકાશ ઉતારશે !

* *

ચાલો ! એ પ્રકાશની શોધમાં
આદર્શ સુંદરીઓના સૌમ્ય સહવાસમાં

આદર્શ ને સુંદર શ્રાવિકાના
મનોમંદિરમાં ! પધારિયે !
ગમારની સાચી સુંદરીઓ !
ઓ જગતની આદર્શ શ્રાવિકાઓ !
પધારો ! પધારો ! જગત ઝંખે છે
તમારા પુણ્ય દર્શનને !
તમારી ભીતરના તેજ જોઈ
દુનિયા આજે દર્શનની આતુર બની છે
તમારી શક્તિઓના પરચા જોવા
અમે બધા ખુબ ઈંતજાર છીએ !
હા, હા ! પધારો
તમારા જીવન પુષ્પોની
ખુશબો ઉડાડતા ઉડાડતા
પૃથ્વીને પાવન કરતા કરતા
સંસારને અજવાળતા અજવાળતા
ઝંકાર પગલે પધારો ! પધારો જ !

*

સ્વાગતમ્

સુંદરીઓ ! આદર્શ શ્રાવિકાઓ ! સ્વાગતમ્ !

